

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 268

ISSN 1849-7837 // Zagreb, travanj 2019. // Godina XXV.

Prvi april je prošao

Piše: Milan Dalmacija

Umirovljenička populacija, oko 1,2 milijuna ljudi, svakodnevno trpi udarce sa svih strana, pa i od onih koje su birali da ih zastupaju i vode brigu o njima. Tako je ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić, inače poznat po tome da mu je jezik brži od pameti, ponovno briljirao. I to dvaput.

„I dalje će većina ljudi ići između 60 i 65 u mirovinu. Oni koji su najranjiviji, naši građevinski radnici, gospođe blagajnice u dućanima, medicinske sestre, svi oni koji ulaze na tržište rada s 18 godina, mogu otići u mirovinu sa 41 godinom staža i 60 godina života. Oni koji studiraju do 24.-25. godine ići će sa 65. Dakle, samo oni koji neće uspjeti 41 godinu staža do 65. osigurati radit će do 67 godina“, reče Pavić i ostane živ prvi put.

To bi funkcioniralo u savršenom gospodarsko-političkom okruženju, a svi dobro znamo da ništa na ovom svijetu nije savršeno, a pogotovo ne u Hrvatskoj. Naime, krajem veljače je u Hrvatskoj od nešto više od 1,5 milijuna osiguranika, njih gotovo 350.000 radilo na određeno vrijeme, a malo iznad 50.000 u nepunom radnom vremenu. U skupini onih između 15 i 39 godina registrirano je 25.800 prijava na nepuno radno vrijeme. Ako uzmemo u obzir prosječno trajanje studija od 7,5 godina i stručno osposobljavanje koje traje godinu dana i još godinu dana traženja posla, naš bi budući penzić, s ovakvim nesigurnim radnim vijekom, u mirovinu mogao otići i u 70. Da ne spominjemo stotine tisuća honoraraca, kojima su doprinosi smanjeni. Dakle, budućim generacijama ne gine ništa drugo negoli najniža mirovina. A što je s onima koji su otišli u mirovinu i dobili mogućnost da je radom mrvicu poboljšaju?

„Ono što je najbolje, kada malo razgovaramo s umirovljenicima koji rade, ili vi mediji što razgovarate, nije čak ni glavni razlog novac, već žele biti uključeni u društvo, žele se osjećati korisnima“, reče Pavić i ostane živ drugi put.

Iako nije dobro što ljudi moraju raditi dok su u mirovini (a što dovoljno govori o kvaliteti mirovinskog sustava), oni su na to prisiljeni, jer s prosječno 2.407 kuna su svakoga mjeseca u troumici: hoće li sve dati na normalnu prehranu, hoće li platiti režije da im ne sjedne ovrha ili će odabrati život bez nužnih lijekova? Nema tu riječi o socijalizaciji, već o pukom preživljavanju.

Uostalom, umirovljenici su socijalizirana bića. Ministar ne zna da sve SUH-ove podružnice provode brojne aktivnosti na kojima se umirovljenici mogu družiti, bavljati se i nakratko zaboraviti sve ovo. Izleti, plesnjaci, spontana druženja su način na koji naši penzići ostaju u društvu. Oni se ne uključuju u njega, jer su odavno njegov dio. A i bili su dovoljno korisni kroz svoj radni vijek i red je da se malo i odmire. Zaslužili su.

Ali nisu zaslužili biti bijesni čitave godine. Prvi april je prošao i ovakve izjave više nisu šala. Umirovljenici su nam to potvrdili na našoj tematskoj Facebook stranici: „Od povišice što dobijemo možemo kupiti karton jaja i gađati ga. Možda više neće pričati gluposti i ponižavati ljude“, reče ljutito Slavica Grubešić.

Pa, ministre, sretan Uskrs žele vam društveno uključeni, korisni i bijesni umirovljenici.

*Soim umirovljenicima i
starijim građanima Sindikat
umirovljenika želi sretan i
blagoslovljen
Uskrs*

U OVOM BROJU:

VOZAČKE DOZVOLE

Umirovljenici pobijedili četvrti put

KADA KONAČNO KREĆE
REVIZIJA?

U povlaštenih
mirovina velike oči

UMIROVLJENICI PROTIV RADA
DO 67. GODINE

REFERENDUM
ILI DOGOVOR

MITOM DO MIROVINE

Tisućica eura za
veću mirovinu?

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

Sretan i blagoslovljen Uskrs, puno zdravlja i obilja
Vama i Vašim obiteljima želi Hrvatski zavod za
zdravstveno osiguranje.

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Dopunsko
zdravstveno
osiguranje

SVIM UMIROVLJENICIMA I STARIJIM
OSOBAMA SRETAN USKRS ŽELI

SPECIJALNA BOLNICA
KALOS

Samo za umirovljenike PROGRAM ODMORA I LIJEČENJA 2019.
u Specijalnoj bolnici za medicinsku REHABILITACIJU "KALOS"

INFORMACIJE I REZERVACIJE:

mob: 091 2117 564, fax: +385(0)20-755 455 / (0)20-812 002

e-mail: kalos@kalos.hr / web: www.kalos.hr

PRAVO DOBA

Sajam za zrele generacije

Pravo doba - sajam za zrele generacije i cijele obitelji održat će se od četvrtka 16. do subote 18. svibnja 2019. od 10 do 18 sati na Zagrebačkom velesajmu. Peto izdanje ovog jedinstvenog projekta nudi zabavu, edukaciju, rekreaciju, zdravstvene preglede i savjetovanja. Progovara se o aktualnim i zanimljivim temama koje se tiču življenja u zreloj dobi. Posjetitelje očekuje bogat, zanimljiv i edukativan prateći program koji se sastoji od stručnih skupova i radionica aktivnog i zdravog starenja.

Jedna od tema je zapošljavanje umirovljenika, pa svi zainteresirani mogu dobiti korisne informacije na jednom mjestu. Lječilišta, toplice i zdravstvene ustanove također će prezentirati svoje usluge i nuditi pogodnosti.

U suradnji s izlagačima organizira se besplatni mali sistematski pregled, prilikom kojeg će se moći provjeriti stanje sluha, vida, krvnog tlaka, gustoće kostiju, razina glukoze u krvi, napraviti EKG. Dom zdravlja Zagreb – Centar organizirat će sistematski pregled uz završnu konzultaciju s liječnikom. Domovi za starije osobe će prezentirati svoju ponudu, a tvrtke s opremom i pomagalicama koja olakšavaju aktivnosti i kretanje ponudit će svoje proizvode i savjete o njihovoj primjeni.

Na sajmu će sudjelovati i turističke agencije sa zanimljivim programima putovanja, a različite kreativne radionice možda Vas potaknu da pronađete novi hobi. Čitaonica sajma je i ove godine mjesto opuštanja i razmjene knjiga.

Organizator Pravog doba je Zagrebački velesajam, a suorganizatori stručnog i popratnog programa su Grad Zagreb - Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom i Zaklada Zajednički put. I ove je godine ulaz besplatan, a više informacija možete pronaći na web stranici i Facebooku Pravog doba.

(Promotivni članak)

Umirovljenici pobijedili četvrti put!

Nakon duga četiri mjeseca poprilično iscrpljujuće bitke argumentima, Sindikat i Matica umirovljenika Hrvatske uspjeli su po četvrti put u posljednje četiri godine srušiti odredbu o obveznim plaćenim liječničkim pregledima za vozačke dozvole za umirovljenike. Sretna vijest za više od 280.000 starijih vozača, stigla je 1. travnja 2019. iz Ministarstva rada i mirovinskog sustava. Mислеći da je prvotravanjska šala, pročešljali smo cijeli Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, koji je upućen na prvo čitanje u Hrvatski sabor. Nemalo smo ostali iznenađeni kada smo vidjeli da je Ministarstvo unutarnjih poslova povuklo svoj prijedlog za uvođenje plaćenih liječničkih pregleda kod medicine rada za starije vozače. Odmah smo to objavili i na tematskoj stranici SUH-a i počela je navala smijeha. Ne, nitko nije povjerovao da su umirovljeničke udruge po četvrti put pobijedile MUP!

Napad šupljim argumentima

MUP je svoj naum nastojao opravdati pozivanjem na Direktivu (EU) 2018/645 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. travnja 2018. i Direktivu 2006/126/EZ o vozačkim dozvolama. Prva direktiva uopće ne govori o liječničkim pregledima za starije vozače, već za profesionalce, dok druga samo preporuča „uvođenje zdravstvenih pregleda kao jamstva ispunjenja minimalnih standarda psihofizičke sposobnosti za upravljanje drugim motornim vozilima.“ Štoviše, Europska praksa pokazuje kako sedam zemalja članica EU uopće nema propisane liječničke preglede za starije vozače, dok velika većina ostalih to propisuje, ali kao pregled kod liječnika

opće prakse, a ne nepoznatog liječnika medicine rada, kao što je stajalo u domaćem prijedlogu.

Odmah je bilo jasno da se ovdje radi o pogodovanju liječnicima medicine rada, koji niti ne poznaju zdravstveno stanje vozača, niti za cijenu od 350 kuna izvrše valjani pregled, pa se to pretvara u čistu kupnju zdravstvene potvrde. Teza vođitelja Službe za sigurnost cestovnog prometa MUP-a Josipa Mataije o pogubnosti starijih za volanima nije odgovarala službenoj statistici MUP-a.

Mišljenje bez struke

Revoltirani predstavnici umirovljeničkih udruga najprije su pokušali argumentima promijeniti situaciju na sjednicama Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, gdje su pozvani obrazložiti prijedlog i predstavnici policije. Kada ni to nije urodilo plodom, SUH i MUH su 17. siječnja poslali otvoreno pismo ministru unutarnjih poslova Davoru Božinoviću, koji na nj uopće nije reagirao. Stoga je posredstvom MRMS-a dogovoren sastanak umirovljenika i predstavnika MUP-a. Susret dviju strana odvio se 29. siječnja u Ravnateljstvu policije, gdje su obje strane „rovovski držale svoje pozicije“ te nisu niti milimetra odstupale u svojim stavovima. Pritom su gospoda iz MUP-a objasnili kako je spomenuti prijedlog mišljenje struke, a ta se struka sastojala od predstavnika Fakulteta prometnih znanosti te Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i medicine rada. Nigdje u radnoj skupini koja je predložila izmjene i dopune Zakona o sigurnosti prometa na cestama nije bilo predstavnika relevantnih institucija, poput Ministarstva zdravstva ili Hrvatskog autokluba.

Stoga su SUH i MUH zatražili sastanak

s predstavnicima Ministarstva zdravstva koji se i održao 21. veljače, a na njemu su i predstavnice medicine rada i HZJZ-a ispaljivale otrovne strelice prema umirovljenicima od razmjera koji su bili uvredljivi po predstavnike umirovljeničkih udruga. Državni tajnik Tomislav Dulibić, inače pomoćnik ministra zdravstva Kujundžića, demantirao je ponovljene tvrdnje MUP-a o stručnim kriterijima, naglasivši kako nitko iz Ministarstva zdravstva nije dao službeno ili neslužbeno mišljenje o Nacrtu prijedloga izmjena i dopuna spornog zakona, čime je dao vjetar u leđa tvrdnjama umirovljenika.

Nakon provedenog javnog savjetovanja, koje je trajalo od 15. veljače do 4. ožujka, na koje su se SUH i MUH očitovali, ponovno su dobili odbijenicu od MUP-a i to s jednakim, šabloniziranim i neuvjerljivim argumentima, pribjegli se sljedećem koraku – otvorenom pismu premijeru Andreju Plenkoviću.

Ono je odaslano 19. ožujka, s jasnim i detaljno opisanim argumentima protiv uvođenja obveznih liječničkih pregleda za starije osobe. I gle čuda! Iz prijedloga izmjena i dopuna zakona na sjednici Vlade izbačeno je sve što bi na bilo koji način imalo veze s obveznim liječničkim pregledima ili starijim osobama kao vozačima ili pak uvođenjem diskriminatornog dobnog limita od 65 odnosno 67 godina.

Sve po starom

Tako su umirovljeničke udruge opet dobile bitku protiv istog nezasićenog lobijskog medicinske rada i njihovih vjernih policijskih štovatelja. Liječnički pregledi ostali su nepromijenjeni, odnosno liječnik opće prakse, uvidom u medicinski karton – dijagnoze i terapije, određuje može li ili ne može njegov pacijent voziti. Ovisno o slučaju, o tome je dužan obavijestiti pacijenta i MUP. Time je spriječen novi oblik diskriminacije po dobi, koji je na njih mogao utjecati tako da bi im bila smanjena mobilnost, ne bi mogli obavljati svakodnevne potrebe, zdravstvena skrb bi im bila nedostupna (naročito u ruralnim krajevima), a društvena izoliranost bi se povećala zbog smanjene mobilnosti. Spriječeno je i daljnje osiromašivanje starijih zbog plaćanja takvih liječničkih pregleda.

No, stariji vozači i dalje moraju biti na oprezu. Naime, druge odredbe u Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, vezane uz teže prometne prekršaje i prekršitelje-recidiviste znatno su postrožene. Stoga se preporuča oprez u vožnji i starijima i mlađima.

Milan Dalmacija

UMIROVLJENICI PROTIV RADA DO 67. GODINE

Referendum ili dogovor

Potpišite jer će vas unuci pitati gdje ste bili od 27. travnja do 11. svibnja 2019.

Jedno od ključnih zbivanja u Hrvatskoj je najavljeno prikupljanje potpisa za referendum protiv rada do 67. godine života te za smanjivanje penalizacije za prijevremene umirovljenike. Pitanja su to koja odlučuju o sudbini otprilike milijun i pol radnika u Hrvatskoj, a koje se poteže još od 2014. godine, kada je SDP-ova Vlada progurala rad do 67. godine života u Zakon o obveznom mirovinskom osiguranju. Sadašnji ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić propustio je ispraviti nepravdu tijekom nove „mirovinske reforme“ koja je stupila na snagu s prvim danom ove godine. Čak štoviše, ubrzao je prijelazno razdoblje za umirovljenje sa 67. godina do 2033., čime je dodatno nanio štetu ionako izranjavanom mirovinskom sustavu, ali i cjelokupnoj radnoj populaciji u zemlji. Da nije bio previše poslušan i smjeran i ostavio to kako je Mrsić „skuhao“, ne bi sada bilo inicijative za sazivanje referenduma.

Iako, u državi koja ima 1,2 milijuna umirovljenika i četiri milijuna stanovnika, rad do 67. godine poguban je podjednako za mladu radnu snagu i za umirovljenike. Stariji radnici će sporije odlaziti s tržišta rada, a mladi sve više iseljavati, pa će stoga i priljev sredstava od doprinosa u sustav međugeneracijske solidarnosti, odnosno prvi stup, bivati sve niži. Posljedica? Mirovine za postojeće umirovljenike bit će sve niže.

„Naši umirovljenici su već sa 65 godina umorni i bolesni, a s produženim radnim vijekom bit će to sve više izraženo. Pa kad će mladi doći na red, kad će dobiti posao, ako se nama sve više i više produžava radni vijek? Još važnije, jesmo li mi sposobni obavljati sve obaveze u tako kasnoj životnoj dobi?“, svjesna je situacije Senka Erceg, predsjednica SUH-ove podružnice Vrgorac.

Pitanja bez odgovora

Uostalom, čemu obvezni rad do 67. godine, kada Hrvatska ima samo 40,3 posto zaposlenih između 55 i 64 godine starosti, dok je u Europskoj uniji taj iznos nedostižnih 57,1 posto? Čemu obvezni rad do 67. kada je zdravi životni vijek Hrvata po umirovljenju dvostruko kraći nego u EU? Čemu rad do 67. kada zemlje u okruženju, poput Austrije, Slovenije,

Mađarske, Slovačke, BiH, Srbije i Crne Gore imaju rad do 65. godine i kvalitetnije mirovinske sustave? Zašto se ugledamo na Bugarsku, koja je najsiromašnija članica EU i koja jedina od „novih“ članica ima rad do 67. godine?

Podsjetimo, Češka i Poljska su vratile

uvjet za odlazak u mirovinu sa 67 na 65 godina, a isto je učinila i Slovačka krajem ožujka i to nakon uspješnog prikupljanja potpisa za raspisivanje referenduma. Tri sindikalne središnjice (SSSH, NHS, MHS) pokušale su upozoriti na ovo goruće pitanje prosvjedom održanim u Zagrebu 20. listopada 2018., u jeku mirovinske reforme. Tada su sindikalni čelnici upozorili vladu kako će prikupiti potpise i raspisati referendum protiv umirovljenja sa 67 godina starosti. Na prosvjedu ih je podržalo i oko 2.000 sadašnjih umirovljenika.

Podrška sadašnjih umirovljenika

Umirovljeničke udruge, Sindikat i Matica umirovljenika, kao članice radne skupine za mirovinsku reformu još su 3. rujna 2018. godine službenim i javnim stajalištem ocijenile ubrzanje i rad do 67. godine nepravednim i štetnim, upozoravajući kako je prosječni životni vijek hrvatskih građana za tri godine kraći od europskog prosjeka.

„Neki mogu raditi do 70 godina, a neki ne, ovisno o tome što rade i kakve su psihofizičke snage. Fizički radnik to sigurno ne može. Kad bi se uveo rad do 67. godine, radnici bi doista s posla išli na groblje, da ni ne dočekaju mirovinu. Neka ostane po starome, da ljudi

mogu barem malo uživati u mirovini, a ne da neki idu prije, a neki kasnije“, odrješit je Stjepan Ugarković, predsjednik SUH-ove podružnice iz Sibirja. S njim se slaže i kolega mu Stipo Cota iz Vuke koji smatra da je „taj prijedlog napravljen po željama političara i elite, jer oni mogu i do 90. godine sjediti i predlagati, a fizički radnik jedva čeka otići u mirovinu. S druge strane, ako ovo prođe, pitam se što će mladi raditi?“

67 je previše

Vinko Kuzmić iz Slavenskog Broda upozorava na problem penalizacije: „Umirovljenici se ne slažu sa dobrom granicom za odlazak u starosnu mirovinu sa 67 godina te penalizacijom pri odlasku, što je posebna kazna umirovljeniku ako mora otići u mirovinu iz opravdanih razloga ili je otkeran od strane poslodavca.“

Upravo na tragu ovih razmišljanja, sindikalne središnjice su krenule s kampanjom „67 je previše“ kojom nastoje ukazati na bitne probleme mirovinskog sustava te argumentima pokušati rasvijetliti situaciju. Cilj kampanje je prikupljanje potpisa za referendum, čiji bi konačni ishod trebao biti vraćanje dobi za odlazak u mirovinu na 65 godina starosti te umanjivanje penalizacije prijevremenih mirovina. Najavljeno je prikupljanje potpisa diljem Hrvatske u razdoblju od 27. travnja do 11. svibnja.

Socijalno, a ne ideološko

Ako se skupi dovoljan broj potpisa, ujesen bi se mogao ostvariti jedan od rijetkih, ali iznimno važan referendum u hrvatskoj povijesti. Sudeći po reakcijama sadašnjih umirovljenika, inicijativa bi mogla polučiti uspjeh. Sindikat umirovljenika Hrvatske već je uključen u pripremne akcije i njegovci će volonterski također prikupljati potpise za spas budućih generacija umirovljenika. Mi predlažemo sljedeće: prvo, neka Vlada radije ne čeka skupi referendum, već, poput slovačke Vlade odmah ukine rad do 67. Drugo, pozivamo umirovljenike da potpišu zahtjev za referendum, jer će ih unuci pitati gdje su bili od 27. travnja do 11. svibnja!

Milan Dalmacija

KADA KONAČNO KREĆE REVIZIJA?

U povlaštenih mirovina velike oči

Je li vam pun kufer bujanja povlaštenih mirovina?

Na dan 28. veljače 2019. popele su se na 175.167 korisnika, a u to nisu uključene ni razne druge „mirovine“ za sportaše, dodatak za Royallovce, mirovine za samostalne umjetnike... Konačna bi brojka bila još viša. Premda znamo da ove službeno priznate mirovine isisaju iz mirovinskog proračuna osam milijardi kuna godišnje, od kojih je 5,5 milijardi plaćanje čistih povlastica, ni u zadnjoj mirovinskoj reformi nije došlo do obećane revizije. Ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić je prozvan, između ostalih i od strane Sindikata umirovljenika Hrvatske, zbog toga što reforma nije započela od dvije temeljne stavke: reforme mirovina po posebnim propisima i obveznog drugog mirovinskog stupa.

Teorija vječnih povlastica

Dapače, tada je Pavić obećao reformu, ali odmah obranaški naglasio kako se jednom dano pravo ne može nekom oduzeti?! Takva logika ne hoda na tržištu rada, jer se onda nekome s niskom produktivnošću ili prebačenom na jednostavnije radno mjesto ne bi smjelo mijenjati plaću!

„Jedina se logika krije u jednostavnoj činjenici da se baš oni koji bi mogli učiniti nešto i sami nadaju istom, povlaštenom statusu koji će ih i u danima mirovine čuvati od pukog preživljavanja i sudbine 'običnih' umirovljenika“, poručuje osječki profesor Željko Požega.

No, držimo da to nije baš tako jednostavno. Revizija je obećana, no tko se usudi ukinuti napuhane zastupničke, braniteljske, HVO i druge mirovine po posebnim propisima? Tko smatra da je posve u redu da prosječna zastupnička mirovina iznosi 9.774 kune, a prosječna radnička čak četiri puta manje – 2.407 kuna? Kome je to u redu da hrvatski branitelji umirovljeni prema općim propisima imaju prosječnu mirovinu od 2.588 kuna, dok oni umirovljeni

prema specijalnom braniteljskom zakonu imaju više nego dvostruko, čak 5.747 prosječnih kuna? Gdje je to prihvatljivo da je čak i ustaška mirovina nešto viša od „obične“ braniteljske?

Udri po slabijima

Možda je to nama u redu, jer smo naučili gutati svakakvo smeće, ali nije u redu Europskoj komisiji koja je uoči naše zadnje kvazi-reforme upozorila kako smo pretjerali s veteranskim pravima, kakvih ima i u drugim zemljama, ali nigdje tako razmahano i bahato. Pavić je zaboravio preporuku Europske komisije, jer strah

koji su nam „useljeni“ u mirovinski sustav iz susjedne zemlje ili predložio reviziju invalidskih braniteljskih mirovina?

Ono što je hitno i što već godina ma zahtijeva SUH je kompletna revizija sustava mirovina po posebnim propisima i to ne po grupama i paketima, već do razine svakog pojedinca, kojemu bi u svakom odresku pisalo točno koliko je godina radio i koliki dio svoje mirovine je zaradio radom, a koliki povlasticama, nagradama i naknadama. Onda bi sve bilo jasno, a mirovinski fond bi pokrивao mirovine stečene radom, dok bi za dio po posebnim propisima država trebala ustanoviti poseban fond.

je ipak snažniji od razuma te je odlučio udariti po slabijima. Najavio je reviziju za 13.000 pripadnika Narodnooslobodilačkog rata koji je, reče on, bio prije 75 godina. Prvo, takvih je samo 11.000, te je uglavnom riječ o udovicama koje sukladno zakonu nasljeđuju prosječnih 2.829 kuna. Tako bi uvaženi ministar s revizijom mirovina partizanskih boraca, koje troše godišnje 376 milijuna, te ubrzano umiru, spasio mirovinski sustav, ali ne bi, primjerice niti taknuo rastućih 6.761 pripadnika Hrvatskog vijeća obrane iz Bosne i Hercegovine

Ovako u paketu kažu kako umirovljenici pojedju godišnje 40 milijardi kuna, a doprinosima se uprihodi samo 23 milijarde kuna. I onda udaraju po umirovljenicima prema općim propisima koji ionako imaju samo 2.407 kuna prosječne mirovine i grcaju u siromaštvu, a peruškom maze one umirovljene prema posebnim propisima čija je prosječna mirovina gotovo dvostruka – čak 3.950 kuna.

Paviću, javi se! Kad krećemo u reviziju?

Jasna A. Petrović

Nadoknade zaslužnima nisu mirovine

U Hrvatskoj osim mirovina po općim propisima postoje i mirovine po posebnim propisima, koje se kolokvijalno nazivaju povlaštenima. No, uz to, postoje i naknade koje primaju osobe koje su svojim radom i angažmanom dobile pravo i na dodatne zasluge. Tako se nadoknade za zaslužne osobe i za izvršnost u sportu (popularno zване sportskim mirovinama) isplaćuju osobama koje su završile ili su pred završetkom svojih profesionalnih karijera. Iako bi, gledajući kriterij dobi i radnog odnosa, ove naknade spadale u mirovinska primanja, one su zapravo paramirovinske naknade, jer njihovi primatelji i dalje mogu raditi te ne podliježu uobičajenim

obitelji nakon njihove smrti. Jedan od najkraćih hrvatskih zakona nije definirao kriterije dodjeljivanja, već je sve prepustio Administrativnoj komisiji Vlade, čiji sastav i ingerencije tim zakonom također nisu definirane. Ovlaš je spomenut rast iznosa nadoknade i to prema „prema porastu plaća svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, u tekućem mjesecu prema prethodnom mjesecu, a na osnovi podataka Državnog zavoda za statistiku.“

S obzirom na to da tu nadoknadu najviše koriste umjetnici, upitali smo Ministarstvo kulture kolike su te nadoknade i koliko ih umjetnika koristi? Umjesto toga, dobili smo šturi odgovor kako „Ministarstvo kulture

sini i broju primatelja tih nadoknada te spomenutoj reviziji, no do zaključenja ovoga broja nismo dobili odgovor.

Milijuni za sportaše

Stvari su puno sređenije po pitanju „sportskih mirovina“, jer je Zakonom o sportu predviđeno da to pravo ostvaruju sportaši s navršених 45 godina života koji imaju hrvatsko državljanstvo i prebivalište i koji nisu osuđeni zbog kaznenih djela. Propisan je i iznos koji se dodjeljuje pojedinom sportašu, a on ovisi o „boji“ medalje i o tome je li ona osvojena na Olimpijskim igrama ili drugim natjecanjima, ali samo u olimpijskim sportovima. Tako sportaši mogu dobiti od 40 do 100 posto prosječne hrvatske neto plaće u godini prije godine ostvarenja prava na naknadu.

„Kontrolu ispunjenosti uvjeta provodi Središnji državni ured za šport jednom godišnje i ukoliko sportaš prestane ispunjavati propisane uvjete, Ured ukida rješenje o ostvarivanju prava na trajnu novčanu mjesečnu naknadu. Trajna novčana mjesečna naknada koju ostvaruje sportaš ne može biti predmet nasljeđivanja. Trajne novčane mjesečne naknade isplaćuju se od 2013. godine, a u ovome trenutku je ukupno 202 korisnika spomenute naknade“, kažu iz Središnjeg državnog ureda za šport.

Njihov rad vrijedi pohvaliti zbog transparentnosti i javnosti rada, jer su na svojim internetskim stranicama objavili trošak tih naknada po godinama. Tako je 2018. isplaćeno 17,3 milijuna kuna, a sveukupno je u proteklih šest godina na „sportske mirovine“ otišlo 81,8 milijuna kuna. Tako se postavlja pitanje nije li ovo prevelik trošak na javne financije i jesu li zaslužne osobe, povrh svih drugih dobivenih novčanih i materijalnih nagrada, zaslužile još i doživotnu, paramirovinsku naknadu iz džepova građana ove zemlje koji redovito uplaćuju doprinose?

Ovoga puta smo saznali stvarno stanje samo s naknadama za izvršnost u sportu, stoga se naša istraga nastavlja.

Milan Dalmacija

kriterijima za umirovljenje (starost, radni staž i visina plaće).

Zbog toga je i logičan odgovor iz Ministarstva rada i mirovinskog sustava u kojemu stoji „novčane nadoknade nisu dodatak mirovini i nisu dodatno regulirane posebnim propisima u mirovinskom sustavu. Također, novčane nadoknade zaslužnim osobama ne isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.“

Komisija odlučuje

Zakonom o dodjeljivanju stalnih novčanih nadoknada zaslužnim osobama iz 1994. godine propisano je davanje paramirovinskih nadoknada zaslužnim osobama zbog njihove znanstvene, kulturne ili druge društvene djelatnosti te članovima

trenutno radi na Nacrtu prijedloga Zakona o obavljanju umjetničke djelatnosti i poticanja umjetničkog stvaralaštva. Na prijedlog strukovnih Udruga uzeto je u razmatranje uvođenje naknada na mirovinu, kroz spomenuti Zakon te je ova inicijativa u ovoj fazi rasprave u okviru radne skupine. Vezano uz Zakon o dodjeljivanju stalnih novčanih nadoknada za zaslužne osobe, obveza Ministarstva kulture je osnivanje Povjerenstva koje daje preporuke za zaslužne umjetnike te ih upućuje Administrativnoj komisiji Vlade Republike Hrvatske“.

Ranijih godina bilo je riječi i o reviziji popisa zaslužnih osoba, no osim najave, od toga nije bilo ništa. Obratili smo se i Administrativnoj komisiji Vlade RH s upitom o tim vi-

Male tajne rada uz mirovinu

Novom mirovinskom reformom je omogućeno većini umirovljenika da uz mirovinu nađu posao i rade na pola radnoga vremena. Iznimka su umirovljeni vojnici i policajci, koji mogu birati hoće li raditi na pola ili puno radno vrijeme, a o tome im ovisi i hoće li primati punu ili pola mirovine. Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju trenutno ne smiju raditi obiteljski umirovljenici i korisnici invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti. No, mnogi se pitaju što trebaju ispuniti ili kako se trebaju prijaviti. Dobar dio njih se i dalje boji da će izgubiti mirovinu, stoga otkrivamo sve „trikove“ koje sa sobom nosi rad u mirovini.

Marija Zuber, savjetnica-urednica u Hrvatskoj zajednici računovodstva i financijskih djelatnosti ističe kako se osim ovakvog zaposlenja umirovljenici mogu zaposliti i na dnevne ugovore u poljoprivredi, obavljanjem domaće radinosti ili sporednog zanimanja, prema ugovoru o djelu, putem OPG-a ili iznajmljivanja nekretnina u turističke svrhe. Za razliku od starosnih umirovljenika, važno je znati kako poslodavac mora korisnika prijevremene starosne mirovine odjaviti s HZMO-a i prijaviti kao osiguranika po osnovi radnog odnosa, zbog propisanih pravila određivanja nove visine mirovine na koju će korisnik imati pravo ako ostvari najmanje jednu godinu novog mirovinskog staža.

A što s ovrhama?

Radna prava umirovljenika su slična onima za zaposlenike. Tako zaposleni umirovljenici ne moraju raditi sve dane u tjednu, zbog čega i jesu zaposleni na pola radnog vremena, ali im poslodavci mogu naložiti prekovremeni rad. I to ima svoju mjeru, pa tako zaposleni umirovljenik ne smije nakupiti više od 180 sati rada godišnje, osim u graditeljstvu gdje je norma 250 sati godišnje. Smiju koristiti godišnji odmor u punom trajanju, ali će dobiti naknadu plaće samo za polovinu trajanja odmora. Uz to, umirovljenici imaju pravo na plaćeni dopust za osobne potrebe i na prava iz kolektivnog ugovora koja su jednaka kao i za zaposlenog na nepuno radno vrijeme. Za vrijeme bolovanja poslodavac je zaposlenom umirovljeniku starijem od 65 godina dužan isplatiti naknadu plaće u punom iznosu i o svom trošku, kao i doprinose za zdravstveno i mirovinsko osiguranje u punom iznosu, jer trošak bolovanja ni u kojem slučaju ne ide na teret HZZO-a.

Što se tiče plaća i naknada, umirovljenici na njih imaju jednaka prava kao i ostali radnici, temeljem zakona i kolektivnih ugovora. Slična je situacija i s ovrhama. Bez obzira na to ima li ili nema zaposleni umirovljenik zaštićeni račun i dalje se ovršuju tri četvrtine plaće, ali ne u iznosu većem od 4.158 kuna. To vrijedi za sve čiji su prihodi (mirovina i plaća) između 5.544 i 6.237 kuna. To ne vrijedi ako je ovrha provedena zbog uzdržavanja ili naknade štete. Ne ovršuju se naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla, dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce, potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana i potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika. No, i one mogu biti ovršene ako su više od zakonski propisanih iznosa koji se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada, stoga ovdje valja biti na oprezu.

Pazite na osnovice dohotka

Ako je umirovljenik zaposlen na povremenim poslovima u poljoprivredi, ističe Zuber, neće mu biti obustavljena isplata mirovine, no mora biti siguran kako poslodavac koristi vrijednosne kupone kako bi mogao isplaćivati doprinose. Umirovljenik na taj način smije raditi najviše 90 dana godišnje i to za minimalnu dnevnicu od 90,11 kuna.

Oni koji žele raditi u domaćoj radinosti ili prijavitelji sporedno zanimanje mogu to učiniti uz odobrenje nadležnog županijskog ureda za gospodarstvo, ali moraju paziti da im ukupni primici od tih djelatnosti ne prijeđu vrijednost 10 bruto prosječnih mjesečnih plaća, odnosno u ovoj godini 84.480 kuna. Što se tiče doprinosa, oni se računaju kao za drugu djelatnost, no obvezno je ponovno se upisati u Registar poreznih obveznika i to u roku od osam dana. Ista je stvar i s iznajmljivanjem nekretnina u turističke

svrhe, koja se smatra drugom djelatnošću, no ovdje umirovljenik ne mora biti prijavljen u matičnu evidenciju osiguranika.

Kod rada na ugovor o djelu, važno je samo pratiti isplaćuje li poslodavac sve doprinose i radi li umirovljenik poslove koji su u skladu sa zakonskim propisima koji definiraju rad po takvoj vrsti ugovora. U suprotnom će se smatrati da je umirovljenik sklopio ugovor o radu. Kod OPG-a su propisi prilagođeni tako da se

umirovljenici ne razlikuju od drugih poljoprivrednika.

Stož ovisi o radu

Mnogi se pitaju, a što je sa stažem? Treba li raditi godinu dana da bi se dobila godina staža? Odgovor je da, ako se radi na puno radno vrijeme, što mogu samo umirovljeni vojnici i policajci. Ostalima se staž preračunava. Staž po osnovi drugog dohotka ili druge djelatnosti se računa tako da se osnovica na koju su plaćeni doprinosi u godini dijeli s prosječnom plaćom za tu godinu, a kao rezultat se dobiva broj mjeseci i dana mirovinskog staža.

Ponovno određivanje mirovine je moguće tek nakon što je umirovljenik nakupio jednu godinu novog staža osiguranja, bez obzira na to koliko mu je vremena za to trebalo. Pri određivanju će se primijeniti isti polazni faktor, odnosno postotak penalizacije. Mirovina iz II. stupa se korigira prema ugovoru kojeg je zaposleni umirovljenik sklopio s mirovinskim osiguravajućim društvom, na temelju naknadno plaćenih doprinosa.

Milan Dalmacija

Tisućica eura za veću mirovinu?

Iako se mirovine usklađuju dvaput godišnje, povećanje od nekoliko postotaka nije dovoljno za ispunjavanje osnovnih životnih potreba. Oni malo snalažljiviji će „uskладiti“ svoje mirovine potkupljivanjem zaposlenika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i to prilikom umirovljenja. Najnoviji takav slučaj otkriven je u rujnu, a sudeći po nedavnom proširenju istrage, moguće je da se radi i o povećoj skupini osoba unutar sustava koje su za mito spremne lažirati podatke.

Naime, 13. rujna 2018. USKOK je započeo istragu protiv 17 osoba. S obzirom na nalaze istrage, 27. ožujka je doneseno rješenje o proširenju istrage za šestoro ljudi „zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenih djela primanja i davanja mita, zlorabe položaja i ovlasti, krivotvorenja službene ili poslovne isprave te kaznenog djela protiv računalnih sustava, programa i podataka“. Među osumnjičenima je jedna bivša zaposlenica HZMO-a.

Raniji krimeni

Nije ovo prvi puta da USKOK češlja kadar mirovinskoga zavoda. Prve istrage su započele još 2008. u sklopu akcija Dijagnoza I i II. No, to nije obeshrabrilo potku-

pljivije činovnike u HZMO-u iz Bjelovara i Varaždina. Bio je to samo krak hobotnice koja je od 2010. davala uvećane invalidnine uz „propisan“ iznos u plavoj kuverti. Istraga je naposljetku dovela do dokto-

ra Drage Rubale, inače bivšeg načelnika Odjela za medicinsko vještačenje HZMO-a, i poznatog zabavljača i rezultirala optužnicama za 69 osoba, među kojima su Rubala i doktori Ostoić i Slunjski. Sve je završilo nagodbama, poslije kojih su glavni optuženi dobili dvije godine zatvora.

Nakon toga je HZMO počeo provjeravati vlastite redove putem Ureda za poslovno-informacijsku sigurnost, kontrolu i nadzor, koji je osnovan 2015. te je, prema informacijama koje smo dobili iz HZMO-a, u tom razdoblju otkrio 65 slučajeva nezakonitih izmjena podataka o stažu i plaći.

„U 53 predmeta doneseno je novo rješenje temeljeno na točnim podacima o stažu i plaći, a ostali sporni slučajevi su u postupku izrade novih rješenja. Protiv tri radnice podnesen je prijedlog za provedbu postupka radi utvrđivanja povrede radne obveze“, poručili su iz HZMO-a.

Samokontrola funkcionira?

Trenutačna istraga protiv bivše zaposlenice HZMO-a i još 16 korisnika mirovina zbog, kolokvijalno rečeno, lažiranja mirovina potekla je upravo iz redova HZMO-a. U istrazi je otkriveno kako je „prvookrivljena, kao šefica Odsjeka za kontrolu podataka iz mirovinskog osiguranja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Područna služba Zagreb, od početka 2010. godine do 31. prosinca 2018., u namjeri da za sebe i druge pribavi nepripadnu imovinsku korist, pristala ishoditi neosnovano povećanje mirovina većem broju zainteresiranih osoba koje su joj posredstvom drugookrivljene ponudile novčanu nagradu i dostavljale potrebne podatke. Nakon što joj je drugookrivljena prosljedila podatke o osobama zainteresiranim za nepripadno

uvećanje iznosa mirovina, prvookrivljena je, za novčanu nagradu od 1.000 do 2.000 eura, koristeći se korisničkim imenima podređenih djelatnika, u bazi podataka HZMO-a u više navrata mijenjala eviden-

tirane podatke o visini iznosa plaća i staža budućih korisnika mirovina na način da ih je neosnovano uvećavala“, stoji u USKOK-ovom pojašnjenju istrage.

Time je bivša šefica stekla 26.000 eura, a njena pomoćnica 2.600 eura „plaće“. Srećom, u svojim prljavim radovima, službenici HZMO-a, kako nam pojašnjavaju, nisu ni na koji način utjecali na visinu i vrijeme isplate mirovina ostalim umirovljenicima, pa tako, tvrde u HZMO-u „pojedinačni ‘uvećani’ iznos mirovne ne umanjuje mirovine ostalim korisnicima mirovinskih primanja.“

Novac ili zatvor

Prema Kaznenom zakonu, za primanje mita kazna je od jedne do deset godina zatvora, a za davanje mita od jedne do osam godina. Za zlorabu položaja i ovlasti te krivotvorenje isprave kazne su između šest mjeseci i pet godina. Iako su ovo stroge kazne, najstroža je ona koja potvrđuje da nitko od toga nije imao nikakve koristi – a to je vraćanje novca.

„U predmetima u kojima je postupak dovršen i doneseno novo rješenje na manji iznos mirovina, u odnosu na prethodno doneseno rješenje na temelju izmijenjenih podataka, dio korisnika je vratio nepripadno isplaćena sredstva u cijelosti, a dio korisnika vraća mjesečnom ustegom od novoutvrđene mirovine, odnosno mjesečnom uplatom, ako prema novom rješenju nisu više korisnici mirovinskih primanja“, potvrdili su nam iz HZMO-a.

Tako su oni koji su se htjeli „preko noći“ domoći viših mirovina zapravo na dvostrukom gubitku. Osim što su morali dati mito, koji je vrlo vjerojatno i viši od njihovih mirovina, sada moraju vratiti sav nezakonito isplaćen novac. To je još jedan dokaz kako se varanje jednostavno ne isplati.

No, dokle god postoji mala mogućnost za prijevaru, netko će je iskoristiti i zato je važno da HZMO, USKOK i sudbeni organi rade svoj posao, pa makar to značilo i „pretresanje“ vlastitih zaposlenika.

Milan Dalmacija

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Ljudi s društvene margine

Ništa od nacionalne mirovine sljedeće godine *Strategija na papiru*

„Imajući vidu podatak Eurostata da samo 64 posto stanovnika RH starijih od 65 godina prima mirovinu, čime smo uz Španjolsku na dnu EU, uvođenje nacionalne mirovine predviđene Strategijom bio bi važan korak kojim bi se mnogim starim osobama koje žive u siromaštvu omogućio dostojanstven život, a to je bila i preporuka u našim ranijim izvješćima. Međutim, tijekom 2018. je Institut za javne financije izradio Analizu parametara iz sustava socijalne skrbi, mirovinsko-ga sustava te stanja na tržištu rada i EU

prakse, temeljem koje je MRMS zaključilo kako je 'projekt uvođenja nacionalne mirovine kompleksna materija jer se radi o uvođenju novog socijalno-zaštitnog instituta, posebno imajući u vidu pozicioniranje i utjecaj na postojeći sustav socijalne skrbi te mirovinski sustav po pitanju najniže mirovine'. Budući da nam drugi podaci nisu dostupni, a prema najavama Vlade nacionalna se mirovina planira uvesti 2020., ovakav stav uvelike obeshrabruje i opravdano se postavlja pitanje hoće li se to doista i učiniti.“

„Iz Izvješća o provedbi Strategije vidljivo je da su provedene sve predviđene aktivnosti za 2017. koje su uglavnom projektne, a odnose se na razvijanje usluga usmjerenih zadržavanju starih osoba u svojim domovima. Ipak, većina sustavnih mjera, poput uvođenja statusa njegovatelja za starije osobe, nacionalne mirovine, ujednačavanja modela financiranja domova za starije osobe i učinkovitiji inspekcijski sustav, ostavljena je za zadnju godinu primjene.“

Pojma nemaju o dosmrtnom uzdržavanju

„Niz godina zagovaramo uvođenje dodatnih zaštitnih mehanizama za primatelje dosmrtnog uzdržavanja, kako bi se suzbio ovaj način ekonomskog zlostavljanja starijih osoba, pa je tako uvažena preporuka iz Izvješća za 2016. o zabrani njihovog sklapanja za pružatelje socijalnih usluga, njihove zaposlenike i članove obitelji, što je Zakonom o socijalnoj zaštiti propisano od 2017.“

2018. smo proveli istraživanje o informiranosti starijih osoba s rizicima sklapanja ovih ugovora na uzorku od 500 osoba od 65 i više godina. 71 posto ispitanika čulo je za mogućnost sklapanja ugovora o dosmrtnom, a 76 posto o doživotnom uzdržavanju, ali čak 72 posto ne zna razliku između njih. Također, oko 25 posto ispitanika koji su za ugovore čuli, ne osjećaju se dovoljno informiranima o rizicima njihovog potpisivanja

Ministarstvo pravosuđa ne raspolaze podacima o broju i prosječnom trajanju sudskih postupaka za raskid ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju u 2018., kao ni o broju sudskih postupaka za njihov raskid koji su prekinuti zbog smrti primatelja uzdržavanja, sukladno čl. 212. ZPP-a. Ni Hrvatska javnobilježnička komora nema podatke o broju sklopljenih ugovora o dosmrtnom uzdržavanju u 2018., budući da ne postoji jedinstvena evidencija, ali podržava njeno ustrojavanje, jer bi tako ovaj pravni institut postao transparentniji i omogućila bi se kontrola broja sklopljenih ugovora po pojedinom davatelju uzdržavanja.“

Ranjiva skupina bez socijalne potpore

„Početkom godine stupio je na snagu novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, u koji su na prijedlog Ureda Pučke pravobraniteljice starije osobe uvedene kao posebno ranjiva skupina. Prvi podaci MUP-a o njegovoj primjeni pokazuju kako je tijekom 2018. prekršajima iz Zakona bilo oštećeno 1.200 osoba starije životne dobi, dok podaci o broju pravomoćno osuđenih osoba za počinjenje nasilja u obitelji nad starijom osobom za sada nisu dostupni. Nažalost, nije propisana i obveza nadležnih tijela socijalne skrbi da žurno, po saznanju o počinjenju obiteljskog nasilja prema starijoj osobi, osiguraju mogućnost pružanja socijalnih usluga u vlastitom domu, kako bi se i tako spriječila institucionalizacija ove posebno ranjive skupine...“

Zaštita starijih osoba od obiteljskog nasilja ne smije biti utemeljena samo na sankcioniranju nezakonitog ponašanja, već mora imati snažno uporište u politici sustavne potpore obitelji. Briga o starijim osobama često se temelji na obiteljskoj solidarnosti, pa tako u RH, prema podacima iz Izvješća EK za RH za 2015., za svoje nemoćne članove obitelji brine oko 17 posto osoba u dobi od 35 do 49 godina. Dio je to neformalne skrbi za starije i nemoćne, koju pružaju bračni drugovi ili djeca svojim roditeljima, međutim, njihove potrebe propisi u pravilu ne prepoznaju, pa tako nemaju mogućnost korištenja bolovanja ili neplaćenog dopusta, kao ni prilagodbe radnog vremena ili ostvarivanja prava na status njegovatelja.“

Domovi bez nadzora

„Tijekom 2018. proveden je 121 inspekcijski nadzor nad pružateljima usluga smještaja za starije, što je povećanje za 16,5 posto u odnosu na 2017. To nije veći pomak, posebno jer je od tog broja provedeno samo 47 nadzora u obiteljskim domovima i 14 u udomiteljskim obiteljima, pa je njime obuhvaćeno samo 13 posto obiteljskih domova i 0,7 posto udomiteljskih obitelji, što je posve nedostavno...“

U 75 posto obiteljskih domova utvrde-

ne su nepravilnosti, a odnose se na nedostatak medicinske sestre ili njegovateljice, neurednu evidenciju i dokumentaciju, smještaj većeg broja korisnika od utvrđenog kapaciteta ili obitelj ne živi u objektu u kojem pruža usluge. Vezano za prostorne uvjete, utvrđeno je da su izvršene promjene bez pribavljanja novog rješenja, prostori su neuredni i neodržavani, a u sobama je veći broj kreveta od propisanog. Nad korisnicima se primjenjuju mjere sputavanja, ne vodi se briga o njihovom zdravlju, ograničavaju im se posjete, a korisnik ne potpisuje ugovor o smještaju...“

IZBORI ZA EUROPSKI PARLAMENT

Umirovljenici drže kako EU neće riješiti njihove probleme

Velik dan za budućnost Europske unije, kako eurobirokrati vole nazivati izbore za Europski parlament, ove će godine biti 26. svibnja. I dok svi očekuju nekakve promjene u sustavu EU, kao jamstvo uspješnijeg napretka, malo lotko se osvrće prema umirovljenicima, ljudima koji su godinama radili u tom sustavu. Procjenjuje se da će do 2060. godine oko 30 posto europske populacije biti osobe starije od 65 godina, stoga je pomalo zabrinjavajuće što se, barem u Hrvatskoj, ne provode kampanje za osvješćivanje umirovljenika o ostvarivanju svojih prava unutar europskog sustava.

Pošto su umirovljenička pitanja unutar Europske unije regulirana propisima svake države članice, FERPA (Europska federacija za umirovljenike i starije osobe) već godinama upozorava na nekoliko važnih stavki koje bi u mnogočemu olakšale život umirovljenika. Tako je na Izvršnom odboru FERPA-e održanom 20. i 21. ožujka u Bruxellesu, bilo govora i o narednim izborima, s naglaskom na zahtjeve europskih umirovljenika. Kako je SUH članica FERPA-e, u raspravi je sudjelovala i predsjednica Jasna A. Petrović.

Tri su glavna zahtjeva: pravo na poštenu i dostojnu mirovinu za muškarce i žene koja se isplaćuje iz sustava međugeneracijske solidarnosti, pravo na učinkovitu zdravstvenu zaštitu kroz kvalitetnu dugotrajnu skrb koju pružaju javne ustanove i pravo na aktivno starenje umirovljenika i starijih osoba kao glavnih protagonista u suzbijanju diskriminacije po osnovi dobi.

Bez djela nema interesa

Vrijedi istaknuti i druge, ranije postavljene zahtjeve FERPA-e koji su predstavljeni u skladu sa zahtjevima pojedinih sindikata umirovljenika iz zemalja članica EU. Oni se tiču povećanja zajamčenih minimalnih mirovina, uvođenja nacionalnih regulativa kojima će se provoditi i financirati njega u kući od strane članova obitelji, uvođenja vijeća za starije osobe na svim lokalnim razinama, podrške inicijativama za ugradnju dizala u višestambene zgrade te podrške

zajedničkim aktivnostima vrtića, škola i domova umirovljenika, kako bi se jačala međugeneracijska solidarnost.

Hrvatska od svega navedenoga nema niti jednu mjeru, stoga ne čudi očekivano nizak interes za glasanje na izborima za Europski parlament. Zanimljivo je da broj „nezainteresiranih“ umirovljenika raste iz godine u godinu,

raavljeni. Ovoga puta se ne očekuju organizirani autobusi do biračkih mjesta, iako bi možda vladajućima bilo pametno ugledati se na Poljsku, čija je vlada, koju predvodi Stranka prava i pravde, izglasala odredbu kojom će se svakom umirovljeniku isplatiti po 200 eura (oko 1.500 kuna) samo zato da izađe na izbore. Oporba se, naravno, pobunila, jer

smatra da je to zloupotreba novca poreznih obveznika u svrhu predizborne promidžbe. A pobunili su se i naši umirovljenici na Facebook stranici „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“ kada smo im postavili pitanje bi li glasali za HDZ da im ovi ponude 200 eura.

„Ne bih ni da sam krha gladna. Ne prodajte se ljudi kao šta su oni prodani. Obraz i dostojanstvo nemaju cijenu“, naglašava Gordana Glušević, dok Marina Jagnjić kaže kako „nema tih para koji bi me

pa se tako i u svibnju očekuje slab priljev starijih na biračka mjesta. Razlog tomu je što domaći umirovljenici ne prepoznaju EU kao područje svog interesa i ne smatraju da bi EU mogla riješiti probleme siromaštva, nepravde, korupcije, kriminala i migracija. Stoga se često hvataju za populistička obećanja i glasuju za populističke stranke.

Što se tiče stanja u zemlji, velik broj kandidacijskih lista nema predstavnike umirovljenika, niti u svojim programima ne spominje umirovljenike i starije osobe, pa se stoga može smatrati da na njihove glasove niti ne računaju. Božo Petrov iz Mosta je tek natuknuo kako će se boriti da „umirovljenici ne trebaju kopati po kontejnerima“, ali nije objasnio na koji način će to učiniti, pogotovo na europskoj razini. Amsterdamska koalicija smatra da je za umirovljenike učinila dovoljno time što je postavila Silvana Hrelju iz Hrvatske stranke umirovljenika na svoju listu, a SDP-ovci se teže podrškom koju im je dala Stranka umirovljenika Lazara Grujića i to „zato jer jamče veće mirovine i vraćanje dostojanstva umirovljenicima“. Kako? To nitko ne govori.

Populizam ne prolazi

Ovdje gotovo da i nema populizma – umirovljenici su i ovoga puta zabo-

kupili da glasam za lopine koje su nas opljačkale“. „Ne prodajem svoj glas“, poručila je Nataša Bočkaj, a Mladenka Štimac jasno kaže: „Šta me spašava 200 eura? Ništa. Vratite vi meni i svima nama pokradene mirovine. Ipak ću ja s time živjeti, ali moj glas neću prodati“.

Umirovljenici su, dakle, nepotkupljivi i ova populistička mjera im ne bi značila mnogo u životu. Čak štoviše, iako je HDZ po broju svojih parlamentaraca najbrojniji u EP, da se pitalo umirovljenike i starije osobe, tako ne bi bilo niti u Zagrebu, a kamoli u Bruxellesu. Naime, polovinom 2018. godine provedeno je istraživanje u kojem su uzeti u obzir samo glasovi starijih osoba, prema kojemu bi SDP u Hrvatskom saboru bio najjača stranka sa 72 mandata. Slijedio bi ga HDZ sa 63 zastupnika, IDS s četiri, Most s dva te HDSSB i Bandićeva Stranka rada i solidarnosti s po jednim zastupnikom.

Ovisno o izlaznosti starijih na izbore, mogli bismo vidjeti preokret u Europarlamentu, barem što se tiče naših stranaka. No, prema sadašnjim prognozama, vjerojatnije je da ovoga puta značajan broj parlamentaraca osvojit će antieuropske stranke. Što će u tom slučaju biti s umirovljenicima, ostaje vidjeti.

Milan Dalmacija

Zakinute i kad su povlaštene

Hrvatska ima mirovine prema općim mirovinskim propisima, ali i sedamnaest skupina djelatnika po posebnim propisima, koje narodski zovemo – povlaštenima, jer u toj kategoriji su i saborski/e zastupnici/e s najvišom prosječnom mirovinom od 9.774 kune.

Poznato je kako je posljednji poznati pokazatelj rodno jaza u mirovinama za Hrvatsku 22,7 posto (Eurostat), no za pretpostaviti je kako taj jaz nije izračunat na osnovu statističke osnove koja uključuje i takozvane povlaštene mirovine. U okviru europskog projekta „Jednaka prava – jednake plaće – Jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, jedan od ciljeva istraživanja je utvrditi i u kojoj su mjeri umirovljene žene prema posebnim propisima izjednačene s „povlaštenim“ umirovljenim muškarcima.

Zanimljivo je, prvo, izračunati u kojoj su mjeri žene uopće korisnice takvih mirovina. Tako je među umirovljenim saborskim zastupnicima/ama, članovima/cama Vlade te sucima/sutkinjama Ustavnog suda koji su ostvarili starosnu mirovinu ukupno 540 korisnika/ca s prosječnom mirovinom od 10.235 kuna. No, kad primijenimo rodni uvid, čak 87,8 posto njih su muškarci, a samo 12,2 posto žene. Diskriminacija je vidljiva na prvi pogled.

Nema razlike niti kod kategorije redovitih članova HAZU, jer od njih 89 koji primaju starosnu mirovinu od prosječno 9.894 kune čak 87,6 posto je muškaraca, a samo 12,36 posto žena. Time je vidljivo da je „mjera“ za povlaštene žene također sužena na nešto više od desetak posto.

S druge strane, posebnim su propisima žene zaštićene od diskriminacije u visini mirovine unutar iste skupine, pa je tako prosječna „ženska“ HAZU mirovina viša za 248 kuna od prosječne „muške“ mirovine. Međutim, kad su u pitanju osobe na pozicijama političke moći, gdje spadaju i saborski zastupnici, muškarci imaju 377 kuna veću prosječnu mirovinu od svojih kolegica. Pa je tako rodni jaz ovdje vrlo nizak – samo 3,7 posto.

Ovdje su za primjer uzete skupine umirovljenika/ca po posebnim propi-

sima za koje rodna određenost ne bi smjela biti kriterijem razlikovanja, tim više što je udjel žena u visokom obrazovanju premašio polovicu. Nisu uzete u račun mirovine branitelja ili vojnih i policijskih službenika, jer su to dominantno muška zanimanja. No, ipak i zbirni podaci govore o diskriminiranosti žena već po njihovom udjelu među umirov-

ljenima prema posebnim propisima s prosječnom mirovinom od 3.950 kuna – ima ih samo 27,9 posto! Među onima koji su umirovljeni prema općim mirovinskim propisima (ZOMO) i koji imaju prosječnu mirovinu od 2.407 kuna, udjel žena je 54,2 posto. Zaključak je jasan. (Izvor: Statističke informacije HZMO-a, ožujak 2019.)

Što starija, to diskriminiranija!

Stope aktivnosti za muškarce više su od stope aktivnosti žena u svim dobnim skupinama od 15 do 64 godine. Najviše zabrinjava visoka razlika stope radne aktivnosti žena i muškaraca u dobnj skupini od 50 do 64 godine koja iznosi čak 15,3 postotna poena. Moguće je da je razlog tome veća posvećenost žena navedene dobne skupine brizi o kućanstvu i članovima obitelji. Kako bi se utjecaj ovih faktora smanjio, potrebno je osigurati razvijenu i kvalitetnu te u geografski izdvojenijim područjima dostupnu, financijski prihvatljivu kao i cjenovno ujednačenu mrežu vrtića, jaslica, domova za starije i nemoćne.

Stopa zaposlenosti žena u dobi od 15 do 64 godine u pravilu je niža od stope zaposlenosti muškaraca, međutim, u dobnj skupini od 50 do 64 godina ova razlika se penje na čak 15,1 postotnih poena. (Iz Godišnjeg izvješća za 2018. Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova)

Ova stranica objavljena je u okviru dvogodišnjeg europskog projekta „Jednaka prava - jednake plaće - jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, (REC-RGEN-PENS-AG-2017-820696-GPPG), koji s partnerima i suradnicima provodi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

This article was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

“The content of this article represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.”

PREŽIVLJAVANJE I ŠTEDNJA

Smanjite svoje račune već danas

Kroz edukaciju potrošača nastojimo starije građane naučiti kako racionalno koristiti toplinsku i električnu energiju, plin i vodu. Važno je znati da racionalno korištenje nije odricanje, već korištenje na najpovoljniji način, koji će nam pomoći da uštedimo, a neće bitno narušiti komfor.

Rasvjeta

Uvijek trebate ugasiti žarulju u prostoriji u kojoj ne boravite. Žarulje pojedinačno nisu veliki potrošači, ali ako ih gori više istovremeno, potrošnja će biti značajna. Kada kupujete žarulje, trebate kupiti nešto skuplje, ali štedljive (LED) žarulje, jer traju puno duže i troše 75 posto električne energije manje od običnih žarulja iste svjetlosne jačine.

Hladnjaci

Hladnjaci najbolje rade na temperaturi između tri i pet stupnjeva. U hladnjak nikad nemojte stavljati toplu hranu, a ako na posudama ili bocama ima kapljica vode, treba ih obrisati prije spremanja. Vrata hladnjaka ne smijete dugo držati otvorena i uvijek provjerite jeste li ih dobro zatvorili i prijanaju li dobro.

Štednjaci

Kuhajte na električnoj ploči koja nije puno veća ili puno manja od posude u kojoj kuhate. Posuđe s debelim dnom štedi i do 50 posto energije prilikom kuhanja, pa bi bilo dobro, u skladu s mogućnostima, kupiti takvo posuđe. Posude poklopite i otkrivajte samo kada je potrebno. Kod plinskih štednjaka ne palite plamenik prije nego što pripremite sve za kuhanje. Plamen bi uvijek trebao biti svjetloplave boje, bez crvenih nijansi i bez dima.

Perilice

Perilica posuđa troši manje vode nego ručno pranje, ali ne treba uključivati polupraznu perilicu. Trebate redovito čistiti filter, dodavati sredstva protiv kamenca i uključivati perilicu kad je jeftinija struja. Perilice rublja ne smiju se prepuniti rubljem i uvijek je bolje da imaju što veći broj okretaja. Kod kupnje perilica trebate voditi računa o energetskom razredu, jer ćete tako najviše uštedjeti. A+++ je najbolji.

Hlađenje prostorija

Ljeta su nam sve toplija, pa se i prostori sve više umjetno rashlađuju. Ako imate klimu nikad temperaturu ne smanjujte ispod 21 stupnja Celzijusa, jer to nije dobro za vaše zdravlje, a i povećava troškove. Naime, razlika između vanjske i unutarnje temperature trebala bi biti između pet i 10 stupnjeva. Klima uređaje treba redovito čistiti, mijenjati filtere i kontrolirati plin.

Toplinska energija

Ako biste u stanu temperaturu smanjili za jedan ili dva stupnja, odnosno na najviše 22 stupnja, uštedjeli biste 10 posto na troškovima grijanja. Radijatore ne treba isključivati ako ne boravite u nekoj prostoriji, već smanjiti na najmanje, jer radijatori puno više energije troše na ponovno zagrijavanje. Ako koristite termoakumulacijske peći, najekonomičnije ih je puniti noću kada je električna energija jeftinija.

Bojleri

Električni bojler trebate uključivati noću kada je struja jeftinija. Dovoljno tople vode u bojleru možete imati ako je temperatura postavljena između 50 i 60 stupnjeva. Ako ne boravite u stanu dulje od jednog dana isključite bojler. Redovito čistite grijače od kamenca, jer ćete s kamencima imati veće račune. Naslaga kamenca od jednog milimetra može smanjiti efikasnost bojlera i do 10 posto. Protočni bojleri velike snage opterećuju energetski sustav, ali i račun. Plinske

bojlere treba pregledati ovlašteni serviser, a dimnjake ovlašteni dimnjačar, da se izbjegnu moguće pogubne posljedice. Preporučljivo je bojlere pregledati svake dvije godine, a dimnjake jednom godišnje.

Voda

Ako izaberete tuširanje umjesto kupanja u kadi, potrošit ćete i do 50 posto manje vode, ako tuširanje ne traje dulje od pet minuta. Kada perete posuđe, ruke, zube, šamponirate kosu i tijelo ili se brižete voda ne treba stalno teći.

Redovito trebate kontrolirati slavine, ventile, vodokotliče i ostale naprave, kako biste provjerili da ne cure ili kapaju. Kapanjem samo jedne kapi vode u sekundi iscuri dovoljno vode za 16 tuširanja svakog mjeseca. Štedljivi vodokotliči ispiru školjku s pet litara vode umjesto uobičajenih 10 litara.

U nekim zemljama skupljaju kišnicu za zalijevanje cvijeća, pranje pločnika ili automobila, pa skupljajte i vi kišnicu ako ste u prilici. Oni koji imaju svoj vodomjer trebaju stalno očitavati i pratiti potrošnju vode. Ako primijetite prekomjernu potrošnju, obratite se opskrbljivaču, jer je možda neki kvar u pitanju (neispravan vodomjer ili puknuta cijev).

Počnite već danas

Već danas možete početi s racionalnim korištenjem energije, isključivanjem svih aparate koje ne koristite. Sve aparate, osim hladnjaka, poželjno je isključiti i iz utičnice ako ih ne koristite, jer i tada troše električnu energiju, a neki od njih i zrače (TV prijemnici, računala, mobiteli).

Kada kupujete nove aparate, kupujte one s najvećim energetskim razredom. Oni nisu uvijek najskuplji, često se mogu kupiti i na akcijskim prodajama, a ponekad i država subvencionira takvu kupnju.

Provjerite mogu li se vrata i prozori dovoljno dobro zatvoriti i propuštaju li brtve zrak. Ne glačajte previše vlažno ni previše suho rublje, jer trošite više energije. Glačajte uvijek kad je jeftinija struja. Glačalo je jedan od najvećih potrošača struje. Ako smanjite grijanje sa 25 na 21,5 stupanj, uštedjet ćete i do 20 posto godišnje na troškovima grijanja.

Izračunajte koliko ste uštedjeli racionalnim korištenjem i iznenadit ćete se pozitivnim efektima!

Ana Knežević, predsjednica HUZP-a

Besplatni potrošački savjeti: putem Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta 072/414-414, zvati radnim danom od 10 do 14 sati

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača (HUZP):

Ozaljska 93, 10000 Zagreb

Rad sa strankama: utorkom i četvrtkom od 12 do 14 sati
01/4633-366, huzp1998@gmail.com, www.huzp.hr

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U TRAVNJU 2018.

NOVOSTI

U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

27. ožujka 2019. godine održana je 38. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

Produljeni ugovori za primarnu, specijalističku i bolničku zdravstvenu zaštitu

Produljeno je ugovorno razdoblje za privatne zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove, koji provode ugovorene djelatnosti izvan koncesije (domovi zdravlja, zavodi, ljekarne, sanitet, hitna medicina), kao i za privatne zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove koji provode ugovorene djelatnosti u sustavu koncesije (doktori primarne zdravstvene zaštite, laboratorij, zdravstvena nježa u kući), do 31. prosinca 2019. godine.

Također, za privatne zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove koji imaju sklopljene ugovore o provođenju specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, produljeno je ugovorno razdoblje do 31. prosinca 2019. godine.

Za zdravstvene ustanove koje imaju sklopljene ugovore o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, ugovorno razdoblje je produljeno do 30. travnja 2019. godine.

Bolnicama više sredstava za određene DTP postupke

Bolničkim zdravstvenim ustanovama povećani su maksimalni iznosi sredstava za provođenje bolničke zdravstvene zaštite osnovom plaćanja izvan bolničkih limita, za određene dijagnostičko – terapijske postupke (DTP) za koje postoje najveće liste čekanja: MR, CT, holter EKG-a, ergometrija, UZV dojke, UZV štitnjače, UZV srca, gastroskopija te operacija katarakte.

U svakoj županiji pripravnost epidemiologa

U svakoj županiji bit će ugovoren po jedan liječnički tim koji će obavljati službu pripravnosti u djelatnosti higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite. Time se osigurava kontinuirana skrb osiguranim osobama HZZO-a u slučaju incidentnih epidemioloških situacija.

IZ SADRŽAJA:

- Produljeni ugovori za primarnu, specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu
- Bolnicama više sredstava za određene DTP postupke
- U svakoj županiji pripravnost epidemiologa

PRAVA KORISNIKA MIROVINE IZ ŠVICARSKE KONFEDERACIJE

Republika Hrvatska i Švicarska Konfederacija surađivale su u području zdravstvenog osiguranja prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Švicarske Konfederacije o socijalnom osiguranju iz 1996. godine, koji je stupio na snagu 1. siječnja 1998. godine. Ovaj Ugovor, međutim, nije riješio sva pitanja u području zdravstvenog osiguranja, već je regulirao situacije korištenja zdravstvene zaštite samo u slučaju ozljede na radu.

Tako korisnici švicarske mirovine koji su se odlučili vratiti u Hrvatsku nisu mogli koristiti svoje švicarsko zdravstveno osiguranje na području Hrvatske. Posljedica toga bila je da su se korisnici švicarske mirovine po povratku u Hrvatsku bili obvezni zdravstveno osigurati uz osobno plaćanje doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.

Promjene u odnosu na prethodno navedeno nastupaju nakon 1. siječnja 2017. godine. Naime, Švicarska Konfederacija krajem 2016. godine ratificirala je Protokol III uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2017. godine. Time u odnosima Hrvatske i Švicarske počinje primjena uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti koje zamjenjuju ranije navedeni Ugovor o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Švicarske Konfederacije.

Područje zdravstvenog osiguranja uređuje Uredba (EZ) broj 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti te niz drugih propisa, odluke Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, kao i presude Europskog suda.

Uredba je po pravnoj snazi iznad domaćih propisa svake države koja ju primjenjuje te se u cijelosti i izravno primjenjuje na sve situacije koje regulira, a to su praktički svi slučajevi kada osigurane osobe jedne države borave ili prebivaju na području druge države.

Za slučajeve privremenog boravka se koristi europska kartica zdravstvenog osiguranja, a za situacije kada osigurane osobe jedne države žive na području druge, niz propisanih potvrda kojima se ostvaruje pravo na puno zdravstveno osiguranje. Važno je naglasiti da se zdravstveno osiguranje ostvaruje na isti način i pod istim uvjetima kao i za osigurane osobe države u kojoj osoba boravi ili prebiva, neovisno o tome u kojoj je državi zdravstveno osigurana. Tako će, recimo, švicarski osiguranci u Hrvatskoj ostvarivati sva prava kao drugi hrvatski osiguranci, neovisno o tome što su osigurani kod svojih švicarskih bolesničkih blagajni. Naravno, isto vrijedi i u suprotnom slučaju, hrvatski osiguranci u Švicarskoj imaju pravo na zdravstvene usluge sukladno švicarskim propisima, na isti način i pod istim uvjetima kao švicarski osiguranci. Sve račune za pružene zdravstvene usluge u konačnici snosi nadležno zdravstveno osiguranje kod kojeg je osoba zdravstveno osigurana.

Radi se o primjeni principa koordinacije sustava socijalne sigurnosti, koji omogućava korištenje jednog od temeljnih prava Europske unije, a to je sloboda kretanja. Ovim principom se osobama

koje su zdravstveno osigurane u jednoj državi jamči da se slobodno mogu kretati područjem Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarskom bez bojazni na koji će način ostvariti zdravstvenu zaštitu ako im zatreba. Kako ujednačavanje zdravstvenih sustava država članica po pitanjima načina korištenja usluga, uvjeta i standarda zdravstvene zaštite jednostavno nije moguće, Europska unija ne zadire u organizaciju sustava zdravstvene zaštite pojedine države, već svojim zakonodavstvom jamči da će svaka država osigurana druge države primiti u svoj sustav i pružiti mu sve potrebne usluge na isti način i pod istim uvjetima kao i vlastitim osiguranicima.

Centri životnih interesa, kao kriterij nadležnosti za zdravstveno osiguranje

Europski propisi u području socijalnog osiguranja uvode i jedan novi pojam vezan uz osobe koje se odluče preseliti u drugu državu, a to je centar životnih interesa. Pojam centra životnih interesa uveden je također zbog omogućavanja i olakšavanja slobode kretanja osoba. Naime, jedno od osnovnih pravila je da pojedina osoba u danom trenutku može biti osigurana samo u jednoj državi, neovisno o tome koliko ima poveznica sa sustavima osiguranja više država. Tako, primjerice, netko može živjeti u jednoj državi, raditi u drugoj, imati obrt u trećoj državi, a obitelj živjeti u četvrtoj. Iz realnih životnih situacija stvoren je niz preciznih pravila kojima se utvrđuje u kojoj će državi osoba biti obvezna zdravstveno se osigurati. Ta će država, u konačnici, biti nadležna za zdravstvenu zaštitu svojeg osiguranika u svim situacijama kada ovaj boravi ili preseli u drugu državu.

Između ostalog, nije rijedak slučaj da osobe imaju prijavljeno prebivalište u nekoliko država te se u praksi pokazalo da prebivalište nije pouzdani kriterij za utvrđivanje nadležne države za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje. Zato se uvodi pojam centra životnog interesa, kojim se neovisno o stvarno prijavljenom prebivalištu utvrđuje gdje pojedina osoba trajno boravi, gdje joj treba omogućiti korištenje cjelokupne zdravstvene zaštite i naravno na čiji teret. To se utvrđuje po nizu kriterija, na primjer, koliko osoba živi u pojedinoj državi, obiteljske veze, iskazana volja same osobe za trajnim ostankom u toj državi.

Prava korisnika švicarske mirovine s prebivalištem u Hrvatskoj

Pravila kojima se određuje obveza zdravstvenog osiguranja korisnika mirovine jedne ili više država vrlo su jasna i jednostavna. Ono što treba uzeti u obzir jest iz kojih sve država korisnik prima

- Prava korisnika švicarske mirovine
- Centri životnih interesa, kao kriterij nadležnosti za zdravstveno osiguranje

- Prava korisnika švicarskih mirovina s prebivalištem u Hrvatskoj

mirovinu i gdje je odlučio živjeti, točnije gdje mu je centar životnih interesa. Kao najjednostavniji primjer možemo navesti pravilo kada osoba ima samo jednu mirovinu i živi na području druge države. Korisnik mirovine koji ima prebivalište na području države u kojoj ne ostvaruje pravo na mirovinu, punu zdravstvenu zaštitu koristi sukladno propisima te države, kao da je njen osiguranik, a na teret države članice iz koje prima mirovinu. Tako na primjer korisnik samo švicarske mirovine koji živi u Hrvatskoj pravo na zdravstvenu zaštitu koristi u Hrvatskoj na isti način i pod istim uvjetima kao hrvatski osiguranici, ali na teret svojeg švicarskog zdravstvenog osiguranja. Ako prima mirovinu iz više država članica, trošak snosi nadležna ustanova države članice gdje je ostvario najdulji radni staž.

Isto tako, u slučaju primanja više mirovina, ako je jedna od mirovina ostvarena u državi u kojoj živi, zdravstveno osiguranje ostvaruje se osnovom te mirovine. U praksi to znači da korisnik švicarske i hrvatske mirovine koji odluči živjeti u Hrvatskoj, pravo na zdravstveno osiguranje ostvaruje osnovom svoje hrvatske mirovine. Kako svaka osoba može biti zdravstveno osigurana samo u jednoj državi u ovom slučaju jedan od uvjeta za zdravstveno osiguranje osnovom hrvatske mirovine je prestanak švicarskog zdravstvenog osiguranja.

Početak primjene europskih uredbi u ovom području bilo je pojedinih nejasnoća po pitanju obaveze osiguranja korisnika švicarske mirovine koji žive u Hrvatskoj, na način da se mislilo da korisnici imaju pravo izbora hoće li biti osigurani kod švicarskih bolesničkih blagajni ili mogu i nadalje osobno plaćati doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje u Hrvatskoj. Pravila europskih propisa vrlo su određena i takve osobe od 1. siječnja 2017. godine moraju biti osigurane kod švicarskih bolesničkih blagajni, pod uvjetima koji su propisani švicarskim pravnim propisima koji reguliraju područje zdravstvenog osiguranja.

Kako korisnici švicarske mirovine ostvaruju pravo na zdravstveno osiguranje u Hrvatskoj?

U trenutku kada se korisnici švicarske mirovine, neovisno o državljanstvu, odluče preseliti u Hrvatsku, o tome prvenstveno moraju obavijestiti svoju nadležnu švicarsku bolesničku blagajnu.

Ta blagajna će im izdati potvrdu oznake S1 ili E121, koja je dokaz o pravu na zdravstveno osiguranje u drugoj državi na teret švicarske bolesničke blagajne. Ova potvrda u Hrvatskoj se predaje u regionalni ured odnosno područnu službu HZZO-a u mjestu prebivališta u Hrvatskoj.

Osnovom spomenute potvrde, korisniku švicarske mirovine izdaje se iskaznica zdravstveno osigurane osobe HZZO-a te on koristi sva prava kao i svi ostali hrvatski osiguranici, a na teret švicarske bolesničke blagajne.

Budući da korisnici švicarske mirovine koji žive u Hrvatskoj i nadalje ostaju švicarski osiguranici, europsku karticu zdravstvenog osiguranja osnovom koje mogu koristiti pravo na neodgodivu zdravstvenu zaštitu na području ostalih država Europske unije i Europskog gospodarskog prostora izdaje im njihova švicarska bolesnička blagajna. To znači da se ova kartica koristi u svim drugim državama, osim one u kojoj osoba ima prebivalište.

Događa se da osobe iz nekih razloga po preseljenju u Hrvatsku ne pribave spomenutu potvrdu S1/E121 za korištenje pune zdravstvene zaštite, već smatraju da im je dovoljna europska kartica zdravstvenog osiguranja. Važno je naglasiti da se ne preporuča korištenje europske kartice umjesto S1/E121 u državi gdje se nalazi centar životnih interesa, s obzirom da u tom slučaju osoba nema pravo na izbor liječnika primarne zdravstvene zaštite, ne ostvaruje pravo na sve usluge iz obveznog zdravstvenog osiguranja niti može sklopiti policu dopunskog zdravstvenog osiguranja.

OBAVIJEST OSIGURANIM OSOBAMA

Obavještavamo osigurane osobe HZZO-a da od 25. ožujka 2019. godine prava iz obveznog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja (prijave i odjave obveznog zdravstvenog osiguranja, sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju), koja ste do sada ostvarivali na lokaciji HZZO-a, Regionalni ured Zagreb, Andrije Žaje 44, mogu ostvariti na najbližoj lokaciji HZZO-a u Jukićevoj 12.

- Kako korisnici švicarske mirovine ostvaruju pravo na zdravstveno osiguranje u Hrvatskoj?

- Obavijest osiguranim osobama HZZO-a

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja i
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Dragi umirovljenici,
neka vam dani Uskrsa
budu ispunjeni nadom,
radošću, mirom i ljubavlju!

Sretan Uskrs
žele ravnatelj i poslovodstvo

hzmo.

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Održani savjetodavni dani s predstavnicima austrijskog mirovinskog osiguranja u Varaždinu i Čakovcu

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i austrijski Pensionsversicherungsanstalt održali su 10. travnja 2019. u Varaždinu i 11. travnja u Čakovcu Međunarodno mirovinsko savjetovanje s osiguranicima i korisnicima.

Tijekom navedenih dana predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i austrijskog Pensionsversicherungsanstalta pružali su sve potrebne informacije zainteresiranim strankama koje su radile u Austriji i u Hrvatskoj vezano uz:

- tijek i trajanje postupka u povodu podnesenih zahtjeva za ostvarivanje prava na mirovinu i druga mirovinska davanja iz austrijskog i hrvatskog mirovinskog osiguranja
- postupak utvrđivanja razdoblja osiguranja navršenih u Republici Austriji i Republici Hrvatskoj
- uvjete za ostvarivanje prava na invalidsku, starosnu i obiteljsku mirovinu iz austrijskog i hrvatskog osiguranja
- uvjete za priznanje prava na ostala austrijska mirovinska davanja-zaštitni dodatak, novčani doplatak za njegu i dodatak za dijete
- postupak isplate mirovine i mirovinskih davanja u drugu državu, na bankovni račun.

Krajem rujna održat će se razgovori s osiguranicima i korisnicima u Austriji, u Beču i Klagenfurtu.

HZMO sudjeluje na Job Fairu 2019.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ove će godine sudjelovati na Job Fairu (Sajmu poslova), koji će se održavati 15. i 16. svibnja 2019. u Zagrebu.

Job Fair je najveći sajam poslova u Hrvatskoj na kojem sudjeluje više od 90 poduzeća, posjeti ga više od 3500 studenata, a održava se na Fakultetu elektrotehnike i računarstva. Cilj mu je upoznati studente s mogućnostima zapošljavanja i razvojem karijere u Hrvatskoj i inozemstvu te povezati poslodavce s najboljim studentima Sveučilišta u Zagrebu.

hzm.

*Svim umirovljenicima i njihovim obiteljima
želimo sretno i radosno uskrnsne blagdane!*

Uredništvo info.HZMO-a

Održana 26. sjednica Upravnog vijeća HZMO-a Povećanje aktualne vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2019. za 1,15%

Na 26. sjednici Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, održanoj 14. ožujka 2019., donesena je **Odluka o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2019.**

Odluka je donesena na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku o stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne bruto plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj za razdoblje od I. do XII. 2018. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i podatka o indeksu usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine od 1. srpnja 2018., a **iznosi 66,35 kn.** Budući da je aktualna vrijednost mirovine (AVM) od 1. srpnja 2018. iznosila 65,60 kn, **stopa povećanja aktualne vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2019. godine iznosi 1,15 %.**

Stopa usklađivanja AVM-a koja se primjenjuje od 1. siječnja kalendarske godine, počevši od 1. siječnja 2019. određena je u visini razlike između stope godišnjeg rasta mirovina određene prema rotirajućem omjeru stope indeksa potrošačkih cijena i bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi i stope usklađivanja AVM-a utvrđene šest mjeseci prije toga dana (od 1. srpnja 2018.). Naime, indeks godišnjeg rasta mirovina za 2018. godinu (103,88) podijeljen s indeksom usklađivanja AVM-a od 1. srpnja 2018. (102,70X100) iznosi 1,15%.

Mirovine povećane prema novoj aktualnoj vrijednosti isplaćene su u travnju (s mirovinom za ožujak), zajedno s razlikom za siječanj i veljaču.

Na sjednici su donesene i:

- **Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2019.** prema kojoj **najniža mirovina** za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2019. **iznosi 64,34 kn**
- **Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2019.** prema kojoj **osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja** nastalog zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti **iznosi 1.519,91 kn**
- **Odluka o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2019.** koji **iznosi 0,75**
- **Odluka o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2019.,** koja se od 1. siječnja 2019. određuje **u svoti od 2.558,25 kn, a povećava se za 0,015%** od utvrđene proračunske osnovice, **odnosno za 0,4989 kn** za svaki dan sudjelovanja hrvatskog branitelja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru, uz primjenu odgovarajućeg mirovinskog i polaznog faktora prema kojemu je mirovina određena, uz uvjet propisan zakonom i
- **Odluka o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu odnosno zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2018.**

KORISNICI MIROVINA - isplata u ožujku 2019.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	498 272	2.619,38 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	27 883	3.560,58 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	83 253	2.294,74 kn
Prijevremena starosna mirovina	196 112	2.498,13 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	289	2.682,04 kn
Invalidska mirovina	119 254	1.970,74 kn
Obiteljska mirovina	221 791	1.984,87 kn
UKUPNO - ZOMO	1 146 854	2.407,82 kn

Korisnici koji su u 2019. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	2 686	2.169,29 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	1 874	3.518,02 kn
Prijevremena starosna mirovina	2 352	2.664,17 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	2	3.282,65 kn
Invalidska mirovina	410	1.724,55 kn
Obiteljska mirovina	1 661	2.013,97 kn
UKUPNO	8 985	2.513,38 kn

Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	100 658	3.663,22 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	186 986	3.372,70 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	253 097	1.568,89 kn
Korisnici najviše mirovine kojima je mirovina određena prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 770	6.817,28 kn

Ukupan broj osiguranika	1 507 243
Ukupan broj korisnika mirovine	1 239 963
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,22
Korisnici mirovina - muškarci (45,83%)	568 231
Korisnici mirovina - žene (54,17%)	671 732
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2019. godini - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2019. godini - ZOMO	64 godine
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.337.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168

Čarolija zajedništva

SUH-ovci sjevernog dijela Zagreba nastavili su sa zajedničkim druženjima. Veljača i ožujak 2019. podarili su im pregršt razloga za opuštanje veselje i radost. Redovite mjesečne zabave u podružnicama bile su obogaćene dodatnim sadržajima. U prepunim dvoranama, ispunjenim do posljednjeg mjesta, nizale su se fešte i proslave jedna za drugom: Valentinovo, Maškare, Dan žena.

TROGIR

Fešta za žene

Umirovljenice SUH-a podružnice Trogir okupile su se na tradicionalnom druženju povodom Međunarodnog dana žena, 8. ožujka. Prisutne je pozdravio predsjednik Ivan Bakica Đildo, čestitao im Dan žena i potom svim ženama uručio ruže. Glazbenim programom, pjesmom i plesom svi zajedno su uživali u lijepom veselom danu.

Tonči Barada

PULA Posvuda pomalo

Ožujak je za SUH-ovce iz Pule bio posebno aktivan. Naime već početkom mjeseca organizirali su mali izlet u Cerovlje kod Pazina, kako bi prisustvovali „maškaranoj“ povorci. Prisutno je bilo puno mladih i starih, obučenih u različite likove, a posebno je bila vesela i interesantna grupa na čelu s Helgom, prurušenim muškarcem, koja je dočarala Pivski susret u Njemačkoj. Svi su se smijali, pjevali, neki i plesali, a nije se štedjelo na pivu. Dan je bio prekrasan, a večer je završila u istarskoj konobi Bani uz odličnu večeru, vino i glazbu harmonikaša i pjevačice.

Za Dan žena se ponovno trebalo družiti; ovoga puta u restoranu nadomak Pule, koji je pružio lijep ambijent uz odličnu hranu i glazbu. Prava večer za proslaviti ženski dan, zaplesati, zapjevati i družiti se.

Organizirana su i tri odlaska u toplice; svi s boravkom od po 10 punih pansiona i terapijama. Puležani su tako boravili u Istarskim toplicama, Termama Topusko i u Zdravstvenom centru Banja Vrućica kod Teslića u BiH. Povratkom svojim kućama, svi su SUH-ovci izjavili da su bili zadovoljni boravkom, tretmanima, organiziranim izletima za vrijeme boravka u toplicama, druženjima, plesnim večerima i ostalim aktivnostima. Dogovor je da se iskustvo ponovi već ujesen, ali je učinjena i predbilježba za rano proljeće.

Potkraj mjeseca organizirana je matineja za umirovljenike u kinu Valli u Puli, s filmom Halla ide u rat, koji govori o „ratu“ protiv zagađivača. Inače, članovi SUH-a iz Pule, jednom mje-

Na zabavama povodom Valentinova i Međunarodnog dana žena, u sve tri podružnice prisutne žene darivane su ružama. Naročito zabavno bilo je na pokladnim zabavama, gdje su uz smijeh i radost prisutnih po tri najbolje fašničke kreacije bile nagrađivane prigodnim poklonima.

Sve pohvale idu vrijednim organizatorima, jer zajednička druženja, izleti, pjesma, ples i veselje najbolja su terapija za sve u zrelih godinama.

Ivan Ročić

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

Dubrovčani u Daruvaru

Umirovljenici Dubrovačko-neretvanske županije boravili su od 10. do 20. ožujka 2019. u Daruvarskim toplicama. Za vrijeme ugodnog boravka u toplicama, osim terapija i kupanja u vanjskim i unutrašnjim bazenima, 55 umirovljenika imalo je i druge zanimacije.

U Daruvaru su šetali Julijevim parkom, koji je bogat kulturno-povijesnim znamenitostima te su posjetili Gradsku knjižnicu i čitaonicu i čuli priču o Zlatnoj Bibliji.

Prisustvovali su i predavanju o zdravoj prehrani, a nakon toga mjerili tjelesnu masu. Posjetili su i najstariju poznatu pivovaru te čuli pivsku priču o najpoznatijem češkom pivu. Na kraju su u dvorcu grofa Jankovića, poslije obilaska podruma, imali degustaciju kvalitetnih daruvarskih vina i sireva.

Enogastrološku ponudu Podravine SUH-ovci su doživjeli i posjetom Bjelovaru te obilaskom poljoprivrednih imanja u okolici. Uz muziku, degustaciju vina i sireva, obilazili su vinarije i ostale zabave. Nisu zaobišli niti Viroviticu, gdje su obišli tamošnji sajam. Sve u svemu, u Dubrovnik su se umirovljenici vratili zdraviji i ispunjeni novim doživljajima.

Ante Mandić

sečno prisustvuju besplatnom prikazivanju filma u jutarnjem terminu, a kino dvorana je skoro uvijek popunjena do posljednjeg mjesta. Još jedan izlet prije kraja bogatog mjeseca ožujka bio je odlazak u šoping u Trst, što je već tradicija.

Bruna Jovanović

Pun autobus s 54 umirovljenika iz podružnice SUH-a Konavle zaputio se u subotu 30. ožujka prema Hercegovini. U ranim jutarnjim satima, SUH-ovci su kratko obišli Neum i nastavili svoj put k Ljubuškom. Nakon kraćeg obilaska grada, uputili su se u Međugorje, gdje su bili na jednosatnoj misi, a potom i na bogatom ručku, odnosno janjetini s ražnja. Nakon dobrog objeda, pjesme i plesa, zadovoljni su se umirovljenici uputili natrag u Neum, gdje su i kupili pokoju sitnicu. Kući su se vratili oko 20 sati.

Ante Mandić

DUGO SELO

Aktiv žena - vrlo aktivan

Članice Aktiva žena SUH-a iz Dugog Sela vrlo su aktivne već od početka 2019. godine. Gotovo svakog dana održavaju različite radionice. Tako oko 30 članica sudjeluje u, uglavnom, umjetničkim aktivnostima – izrađuju nakit, glume, rade lončariju. Uz to, u sklopu projekta Klub 54+, svakog petka ručno izrađuju unikatni nakit za potrebe KUD-a Preporod, koji taj nakit spaja s narodnim nošnjama.

Uz sve te aktivnosti nađe se mjesta i za druženje. Tako svake srijede od 15 do 17 sati dugoselske dame organiziraju druženja. Na njima razgovaraju o svemu, pa i o humanitarnim aktivnostima. Zahvaljujući tome svakoga mjeseca skupe po 100 kuna ili nešto odjeće i obuće za najsiromašnije sugrađane treće dobi.

Mara Todorović

TREŠNJEVKA-SJEVER **Sigurnost i zdravlje**

Služba prevencije Policijske uprave Zagrebačke već šest godina provodi preventivni program pod nazivom „Treća životna dob - sigurna dob“, kojem je cilj unaprijediti kvalitetu života i sigurnost osoba treće životne dobi. U tu svrhu policijski službenik Zdravko Koluder, održao je 14. ožujka 2019. u podružnici SUH-a Trešnjevka-sjever edukativno predavanje umirovljenicima i zainteresiranim građanima, ukazujući im na samozaštitu kao uspješnu prevenciju kriminaliteta i kažnjivih djela koja se čine na njihovu štetu.

U svom predavanju je naglasio da starije osobe predstavljaju specifičnu, osjetljivu i ranjivu društvenu skupinu, potencijalno ugroženu raznim oblicima kaznenih djela, osobito imovinskog karaktera. Više od 20 posto žrtava imovinskog kriminaliteta su osobe treće životne dobi. Nakon njegovog izlaganja svi zainteresirani postavljali su pitanja i na njih dobili konkretne odgovore.

U trećoj dobi je važno osigurati i zdravlje pa je podružnica u suradnji s Crvenim križem Grada Zagreba 27. ožujka 2019. organizirala zdravstveni pregled. Odazvalo se pedesetak umirovljenika i starijih osoba. Pregled je obuhvaćao mje-

renje šećera u krvi, mjerenje tlaka, spirometriju, oksimetriju, EKG i pregled štitnjače. U travnju je planiran pregled vida i sluha.

Vesna Bečić

SPLIT **O zdravlju i radu**

Splitski SUH-ovci aktivno brinu o svome zdravlju. Već nekoliko mjeseci organiziraju tajlandsku masažu, a za posljednji termin 24. ožujka vladao je neočekivano veliki interes. Nakon masaže, vrijedilo je provjeriti sluh, pa je 26. ožujka u suradnji sa Slušnim centrom Pavlović organizirana ova vrijedna akcija. Nažalost, zbog lošeg vremena, odaziv nije bilo velik. Zahvaljujući članici SUH-a koja je medicinska sestra svakog četvrtka je u prostorijama podružnice organizirano i

mjerenje tlaka i šećera, što je itekako korisno, ponajprije kroničnim bolesnicima.

A ako je zdravlje dobro, lakše je raditi. Tako je splitski SUH, u suradnji s gradskim organizacijama MUH-a i HSU-a 25. ožujka u knjižnici Marka Marulića organizirao tribinu pod nazivom „Rad umirovljenika u Zakonu o obveznom mirovinskom osiguranju“. Na tu temu je govorio umirovljeni stručnjak HZMO-a Mihovil Rismondo, a interes za mogućnosti rada uz mirovinu bio je solidan.

Asja Tomin

Više od 30 članova podružnice SUH-a Studentski grad uključilo se u projekt Klub 54+, čiji je cilj poboljšanje kvalitete života te direktno smanjenje socijalne isključenosti za najmanje 215 osoba u osam hrvatskih gradova. Nositelj projekta je Opera B.B. Zagreb, partner je Udruga Pet plus, a program je sufinancirala Europska unija putem sredstava Europskog socijalnog fonda. Klub 54+ obuhvaća književne, plesne, bubnjarske, likovne i glazbeno-scenske radionice.

Voditelji radionica su timovi stručnjaka. Tako će u bubnjarskoj radionici, koja je najviše zaokupila pažnju SUH-ovaca profesionalni vrsni glazbenici Branko Trajkov-Trak, bubnjar grupe Zabranjeno pušenje i Krunoslav Kobeščak voditi polaznike kroz 12 radionica. Članovi su oduševljeni voditeljima i samim programom, zbog čega na radionice u sve većem broju dolaze i ljudi koji nisu članovi podružnice. Time su postignuti najvažniji ciljevi – edukacija, zabava, druženje.

Osim umjetnosti u vlastitim prostorijama, SUH-ovci Studentskog grada proslavili su 23. ožujka u Lisinskom 15. godišnjicu djelovanja klape Prvi komin Snježanin, koja je bila čest i uvijek drag gost na priredbama u podružnici. Kao poklon donijeli su veliku tortu, što je ugodno iznenadilo čitavu klapu, a najviše njenu voditeljicu. Tako će sigurno još klapske pjesme odzvanjati Studentskim gradom.

Mali je predah od umjetnosti 50 članova napravilo jednodnevnim izletom na Krk i Vrbnik. Tako su ožujak zaključili posjetom staroj jezgri Grada Krka, gdje su kušali nadaleko

poznatu krčku kneginju, odnosno tortu. U Vrbniku su, pak, zabavljali domaćine puštajući im slavonske pjesme s razglasu. Toliko su se unijeli u zabavu da prije povratka ipak nije bilo vremena za kušanje čuvene vrbničke žlahtine.

Snježana Živčić

SAMOBOR Putovanja, zabave i predavanja

Samoborski SUH-ovci imali su prilično aktivan i raznolik ožujak. Za Dan žena, otputovati u Banju Vrućicu. Pridružili su im se i članovi udruga umirovljenika iz Samobora i Jastrebarskog. Tako je ukupno 51 osoba uživala u desetodnevnom programu koji je uključivao nezaobilazne terapije, ali i izlete po BiH. Posjetili su penzići Sarajevo, marijansko svetište Kondžilo, etno-selo Ušura i izletišta Hajdučke vode. Za njih je svake večeri bila organizirana i plesna zabava uz glazbu.

Veseli Samoborci su po povratku organizirali novi „plesnjak“ u restoranu Gradna. Ovoga puta ih je bilo šezdesetak, a okupili su se u čast svetom Josipu i dolasku proljeća. Nakon ića, pića, glazbe i plesa, sve Josipe i Josipi kolačima su počastili ostale članove.

U nešto ozbiljnijem tonu dočekan je 1. travnja, kada je, u suradnji s Klubom umirovljenika, organizirana tribina pod nazivom „Zdravo i aktivno starenje“. Četrdesetak okupljenih

bilo je vrlo zadovoljno sa savjetima koje im je dala predavačica Biserka Budigam. Neki su bili toliko oduševljeni da su se odmah i ućlanili u SUH.

Vlatka Novosel

KRAŠ Važne obavijesti

Na redovitom mjesečnom okupljanju u podružnici Kraš 2. travnja 2018. psihologinja SUH-a Biserka Budigam upozнала je oko 60 prisutnih umirovljenika s aktualnim zbivanjima u vezi s izmjenama Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Najvažnija vijest je ta da su vladajući odustali od uvođenja plaćenih liječničkih pregleda za vozačke dozvole. Umirovljenici su bili upoznati i s ob-

vezom sudjelovanja u prikupljanju potpisa za referendum te izlaska na izbore za Europski parlament.

Nakon informativnog dijela, održana je tribina o problemima s kojima se najčešće javljaju osobe koje dolaze u Psihološko savjetovalište. Još uvijek najveći broj osoba dolazi zbog obiteljskih nesuglasica, ali i zbog težih oblika zlostavljanja, pa je Budigam iskoristila priliku savjetovati što i kako

činiti u takvim slučajevima.

U prostorijama Hrvatskog likovnog udruženja u Tratinskoj 15, od 2. do 16. travnja otvorena je izložba slika članice SUH-ove podružnice Kraš, Jelene Pavković. Izložba naziva „U društvu anđela“ uklapa se u ovo korizmeno i predblagdansko vrijeme, s motivima ikone madone s djetetom, Gospe Lurdske, golgotte i anđela.

M.D.

Reci mi što jedeš pa ću ti reći tko si

Svakog dana prosječna osoba unese 1,5 do 2,5 kilograma hrane u svoj želudac. Ta se hrana probavlja i resorbira kako bi osigurala hranjive tvari i energiju organizmu. Ono što pojedemo uskoro postaje stvarni dio našeg tijela. To je naša krv, mišići i kosti. Šećer iz voća kojeg smo pojeli pronalazi svoj put do stanica mozga, kalcij iz povrća ili mlijeka uskoro postaje sastavni dio naše kralježnice. Kako će kvaliteta benzina kojeg ulijete u motor utjecati na vožnju vašeg automobila, tako će i vrsta hrane koju jedete utjecati na stanje i funkcioniranje vašeg organizma.

Tri najveće „prirodne“ ubojice su srčane bolesti, rak i moždani udar. Sva ta oboljenja imaju neke zajedničke stvari - ona su u vezi s našom prehranom. Drugim riječima, vrsta hrane koju jedete itekako ima veze s vašim šansama da ćete oboljeti od jedne ili od svih „triju velikih“ bolesti. Medicinska istraživanja su pokazala da ispravna prehrana može spriječiti ili čak utjecati na povlačenje oboljenja. Religiozni pristup zdravlju kaže da je tijelo stvoreno s mudrošću i znanjem, tako da je sposobno samo se održavati u zdravom stanju ako mu jednostavno dajemo ono što treba.

Hranom protiv oboljenja

Koje su tjelesne hranjive potrebe? Ljudski organizam treba bjelančevine, šećere, masti, vlaknaste komponente, vitamine, minerale i vodu. Sve to mora biti na raspolaganju u ispravnim proporcijama i u obliku u kojem ih tijelo može lako upotrijebiti. S „civilizacijom“ i „napretkom“ ljudska se prehrana udaljila od tih ideala. Pretjeranosti ili nedostaci karakteriziraju prehranu modernog čovjeka. On često konzumira previše masnoća, bjelančevina, kalorija, a premalo vitamina, minerala, povrća, vlaknastih komponenata i vode. Povećanje učestalosti spomenutih bolesti u velikoj je mjeri uzrokovano tom prehrambenom neravnotežom.

Što je krenulo loše? Zašto se na-

lazimo u tako neugodnoj situaciji? Većina ljudi jede zbog zadovoljstva. Usredotočujemo se na konzumiranje one hrane koju volimo, a ne na onu koja je dobra i zdrava za naš organizam. Zaboravili smo da je primarni cilj konzumiranja - hranjivost hrane.

Pogubna ovisnost

Roditelji su često krivci broj jedan. Mnogi roditelji upotrebljavaju hranu za kažnjavanje ili nagrađivanje djece. Zbog toga se u dječjoj osjetljivoj glavici stvara saznanje da se hrana, posebno neke vrste hrane, može upotrijebiti da se „osjećamo dobro“. Osim toga, postoji industrija hrane. To su ljudi koji koriste reklamu i psihologiju uvjeravanja kako bi nas privukli da jedemo ono što oni prodaju, premda to može biti štetno za nas.

Jedna analiza reklama na američkoj televiziji, koje su bile prikazivane baš u vrijeme kada su djeca gledala crtane filmove, otkrila je da je oko 90 posto reklama bilo za „fast food“. Na taj se način mladi programiraju da žele vrstu hrane koja je s hranjivog stanovišta nezdrava. Neznanje potrošača i pohlepnost trgovaca hranom doveli su do naših današnjih problema.

Pogubne ovisnosti o nekim vrstama hrane postale su čest problem u našem društvu. Razumije se da trpimo posljedice. Postoji velika potreba da educiramo sebe i svoju djecu o temeljnim činjenicama u vezi s hranom. Ustvari, hrana je najveći ljudski lijek - hranjivi lijek, ali samo ako se s njime ispravno postupa.

dr. Ivo Belan

UMJETNOST U DOMU

Starijim osobama koji zbog svog zdravlja ne mogu napustiti svoj dom ništa ne mora biti nedostižno. To dokazuje i muzej Whitney iz New Yorka koji samo za njih izrađuje posebne kataloge s umjetničkim djelima, koji se dostavljaju periodično uz obroke. Ti katalogi služe kao vizualna dopuna telekonferencijskom vođenju kroz postav muzeja, što im olakšava snalaženje i nudi im mnoštvo informacija koje bi doznali ako se nalaze u muzeju. Ovaj program se provodi u suradnji s tridesetak neprofitnih organizacija za starije osobe.

ZAMJENSKA BAKA

Međunarodna nevladina organizacija Worldwide Orphans pokrenula je projekt u Azerbajdžanu, Bugarskoj i Vijetnamu kako bi pomogla siročadi u tim zemljama. Programom kolokvijalnog naziva Baba, angažirane su umirovljenice iz tih zemalja kao zamjenske bake djeci bez odgovarajuće skrbi ili sa zdravstvenim poteškoćama, kako bi se unaprijedio njihov život. To se postiže brigom i pažnjom, koje samo bake imaju, a krajnji cilj je siročad učiniti zdravim i produktivnim članovima društva te spriječiti njihovo zanemarivanje zbog nedostatka roditelja.

Umirovljenici, glasajte na europskim izborima!

Ova je godina započela s najavom izbora za predstavnike u Europskom parlamentu. Političke stranke su ozbiljnije počele pisati o temama koje bi trebalo ovoga puta definirati, koje bismo trebali predstaviti u Europskom parlamentu i tražiti njihovu realizaciju. Izbori će se održati 26. svibnja.

Iako postoji nekoliko stranaka koje okupljaju umirovljenike nijedna ne ide samostalno na izbore, pa i predsjednici tih stranaka nisu baš javno demonstrirali i naglašavali probleme koje bi trebalo rješavati u okviru EU. Još nije definiran sadržaj umirovljeničkih zahtjeva i problema koje bi trebalo riješiti u mandatu koji slijedi, a niti su se glavne stranke potrudile pojasniti svoju agendu za starije glasače. Primjerice, moto izborne kampanje HDZ a je „Hrvatska za generacije“, ali ipak je nedefinirano odnosi li se to na generacije koje dolaze ili na dobne generacije (mladi, stari) koje su tako različite. Baš se ne vidi da su posvetili posebnu pozornost starijima. Ni oni, niti SDP-ovci koji se sada odriču Mrišćeva naslijeđa, ali i dalje čuvaju još gore naslijeđe Vidovića, nisu se posebno potrudili oko umirovljenika. Bandić je poznat po socijalnoj osjetljivosti za starije građane Zagreba, ali u predstavljanju svoje liste je preskočio tu generaciju.

Unatoč svemu, moja bi poruka starijim građanima bila da svakako idu na izbore i daju svoj glas po svojoj volji i savjesti.

Ovoga puta tu nije riječ o ideološkom opredjeljivanju glasača koliko o definiranju i rješavanju materijalnih primanja umirovljenika, poboljšanju javnih usluga za bolesne i starije osobe, teško pokretne i terminalne bolesnike, za bolesnike obo-

ljele od sveprisutnijih oblika demencija, za osamljene... Još uvijek nema ni dovoljno mjesta u domovima za starije koji odgovaraju platežnim mogućnostima naših umirovljenika.

Zbog toga smatram da se udruge umirovljenika svakako trebaju uključiti i educirati svoje članove o potrebi izlaska na izbore i glasanja za onu opciju koja nudi rješavanje socijalnih, zdravstvenih i materijalnih problema. Umirovljenici trebaju ići na javne prezentacije programa u lokalnoj zajednici i aktivno se uključiti u raspravu i sami predlagati moguća rješenja. Svatko ima svoje opredjeljenje prema vlastitim ideološkim i političkim stavovima, no ovo su izbori za konkretan život većine starijih osoba. Na ovim izborima za europarlamentarce treba izabrati stručne ljude, koji će raditi u europskim centrima moći i boriti se za državne interese, ali i za bolje uvjete života upravo ranjivih skupina kao što su umirovljenici i starije osobe.

Kad prođu ovi izbori počet će kampanja za predsjedničke izbore. Tada ćemo promatrati kandidate i ocjenjivati programe. Tada ćemo uglavnom imati manje posla, neće biti toliko ljudi koje treba procjenjivati. Mislim da neće biti više od petero predsjedničkih kandidata, jer će velike stranke odrediti samo po jednog kandidata kojeg će podržati. To će biti izbor jedne osobe koja će nas predstavljati u svijetu i pregovarati o međunarodnim odnosima.

Slijedit će izbori za naš Sabor, birat ćemo iz različitih stranaka, s različitih stranačkih lista. Tada će trebati, pored ljudi, birati stranku koja će imenovati Vladu i vladati našom domovinom i sadržajima koji su bitni za

sve generacije i sve ljude (zdravstvo, školstvo, policija, vojska...). Pa nas još čekaju lokalni izbori koji će odrediti tko će upravljati gradovima i mjestima. Mi sami upravljat ćemo našim domom uz pomoć obitelji. Tu ne morate birati, tu upravljate vi i članovi vaše obitelji prema dogovoru i vlastitim pravilima.

Mislim da umirovljenici koji su najbrojnije biračko tijelo moraju shvatiti da nezlaskom na izbore bilo kojeg nivoa gube pravo na kritiku i više ne upravljaju tim dijelom svoga života. Dok imamo pravo glasa, imamo obvezu brinuti se za svoju generaciju i za svoj boljitak. Poslije izbora, ako ne pobijede „naši“, tko god oni bili, prilagodit ćemo se situaciji i većini. Ali, ako nismo niti izašli na glasačko mjesto i dali svoj glas, kakvo je naše

„Udruge umirovljenika se svakako trebaju uključiti i educirati svoje članove o potrebi izlaska na izbore i glasanja za onu opciju koja nudi rješavanje socijalnih, zdravstvenih i materijalnih problema“

pravo poslije rogorboriti i buniti se.

Hajdemo, dakle, glasati sada za naše predstavnike u Europskom parlamentu, ali i upoznati se s programom osobe, liste političke stranke ili koalicije za koju ćemo glasati. Glasajmo za poboljšanje uvjeta života starijih i umirovljenika. Glasajmo za sebe!

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Naknadno pronađena imovina

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Pitanje: Na nedavno održanoj ostavinskoj raspravi nakon smrti mog oca dao sam nasljedničku izjavu da se odričem svog nasljednog dijela, jer sam zaključio da mi se ne isplati plaćati ostavinske pristojbe na dio koji bi mi pripao. Stoga je taj moj dio pripao mojoj braći. Nedugo nakon što je rješenje o ostavini postalo pravomoćno, saznalo se da je otac i u inozemstvu stekao značajnu imovinu, tako da sam zajedno s braćom bio vrlo zainteresiran za pripadajući dio te imovine. Međutim, braća koja su prihvatila imovinu koja je bila prije predmet rasprave smatraju da sam neprihvatanjem imovine za koju nisam bio zainteresiran, izgubio pravo i na imovinu koja je naknadno pronađena. Smatram da imam pravo na svoj dio naknadno pronađene imovine, jer se o njoj nije raspravljalo u ostavinskom postupku niti se za nju znalo. Jesu li u pravu moja braća ili ja? **(N.B., Osijek)**

Odgovor: Vi ste u pravu, jer se odricanje nasljedstva ne odnosi na naknadno pronađenu imovinu. Činjenica da ste se odrekli nasljedstva za imovinu u ranijem ostavinskom postupku ne utječe na vaše pravo davanja nasljedničke izjave za naknadno pronađenu imovinu, kojom prihvaćate nasljedstvo naknadno pronađene imovine.

Uzdržavanje bogate supruge

Pitanje: S obzirom da je moja supruga pokrenula postupak za razvod braka zatražila je da sud odredi da sam joj dužan uzdržavati, jer da ona ne radi, a da sam ja zaposlen i imam solidna primanja. Moja supruga nije priopćila sudu da ima vlastitu imovinu, dakle imovinu koju je stekla prije braka te da je riječ o kući na moru koju tijekom cijele godine iznajmljuje te time stvara značajan prihod, znatno veći nego što ja zarađujem u radnom odnosu. Supruga je angažirala odvjetnika koji mi prijete da ću morati za suprugino uzdržavanje, s obzirom da je u pitanju zakonsko uzdržavanje, plaćati pola plaće, pa sam se ozbiljno zabrinuo da se to stvarno ne dogodi. Doduše, izvan svake mi je pameti da ja uzdržavam suprugu koja ima veća primanja od mene te mi logika govori da to nije moguće. **(I.S., Bjelovar)**

Odgovor: Odredbom članka 295. Obiteljskog zakona, pravo na uzdržavanje u slučaju razvoda braka ima bračni drug u slučaju da nema sredstava za život ili ne može ostvariti iz svoje postojeće imovine te ako nije sposoban za rad ili se ne može zaposliti, a i tada samo na rok od godine dana, iako se može produljiti. S obzirom na to da vaša supruga ostvaruje

značajan prihod iznajmljivanjem vlastite kuće na moru, osobito ako se ona vodi na njezino ime, ne može se za nju reći da je bez sredstava za život, pa sud sigurno neće prihvatiti njezin zahtjev za uzdržavanjem te što se toga tiče možete biti mirni.

Sumnjivo sudsko vijeće

Pitanje: Već dulji niz godina vodim spor vezan za vlasništvo nekretnine veće vrijednosti. Saslušani su brojni svjedoci, mijenjali se vještaci, a po mišljenju mog odvjetnika spor bih trebao dobiti, premda mu se čini da mi sudsko vijeće nije sklono, što je bilo vidljivo prilikom postupka izvođenja dokaza. Moram priznati da me ta činjenica zabrinula te sam spreman na najgore. U mirovini sam i cijeli spor mi je postao naporan. U slučaju da izgubim spor, imam li pravo prilikom podnošenja žalbe protiv prvostupanjske presude tražiti od drugostupanjskog suda da se odredi nova rasprava pred drugim sudskim vijećem u drugom sastavu? Bojim se da će se čitava stvar ponoviti meni na štetu, ako se vijeće ne promijeni. **(D.L., Krapina)**

Odgovor: Nemojte unaprijed smatrati da ćete spor izgubiti. To što je, po mišljenju vašeg odvjetnika, sudsko vijeće nesklono vašem zahtjevu, ne znači da će presuda za vas biti negativna. A ako se ipak dogodi da presuda bude negativna, imate pravo u žalbi, ukazujući na pristranost sudskog vijeća, zatražiti novo sudsko vijeće. U svakom slučaju, tražite od vašeg odvjetnika da ukaže na pristranost vijeća te da zatraži da predsjednik suda odredi novo vijeće.

Razdvojena prebivališta

Pitanje: Moj otac s prebivalištem u Hrvatskoj preminuo je prije mjesec dana. Majka mi ima 57 godina i živi u Bosni i Hercegovini. Ima li moja majka pravo na njegovu mirovinu? **(N.F., Slavonski Brod)**

Odgovor: Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, udovica ima pravo na obiteljsku mirovinu ako je u trenutku smrti bračnog druga navršila 50 godina života. U slučaju da je zaposlena ili obrtnica ta joj mirovina ne pripada, ali će se isplaćivati od prvog dana po prestanku zaposlenja ili obavljanja djelatnosti. To što ona prebiva u BiH ne utječe na njeno pravo na mirovinu, ako brak nije bio razveden. Čak i u slučaju da je brak vaših roditelja bio razveden, majka ima pravo na obiteljsku mirovinu od 70 posto mirovine bračnog druga, ako joj je sudskom odlukom dosuđeno pravo na uzdržavanje.

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Milivoj Marić, predsjednik Udruge SUH-a Dugo Selo 'Vjerujem u bolje sutra'

Milivoj Marić nova je snaga SUH-a. Ovaj aktivni 67-ogodišnjak predsjednik je Udruge SUH-a iz Dugog Sela samo dva mjeseca, no bez problema uspijeva koračati stopama svojih prethodnika. Njegova radišnost temelji se na dugom i teškom radu te urođenom entuzijazmu. Naime, Marić je završio srednju školu Rade Končar te stekao zvanje zavarivača. Čitav svoj život, sve do umirovljenja 2003. godine, radio je taj posao. Oženjen je suprugom Anom, umirovljenom ortopedkinjom, no nema djece.

„Radio sam u našem Montingu, ali sam radio po terenu; Nizozemska, Belgija, Švedska, Danska, Njemačka, Francuska, Engleska. U tim državama sam bio i po tim državama sam vario po rafinerijama i u brodogradnji“, govori Marić o svom bogatom radnom iskustvu.

Najdulje se zadržao u nizozemskom Rotterdamu, čak 32 godine, a uz posao se stigao baviti hobbijima. Marić je veliki zaljubljenik u sport, stoga nije čudo što je 1991. osnovao sportsko društvo Croatia Rotterdam, koje je imalo tri malonogometne momčadi te dvije košarkaške i kuglačke ekipe. Bio je i prvak Nizozemske sa ženskom kuglačkom ekipom.

„Još uvijek imam puno hobi-ja. 'Haklam' nogomet, bavim se lovom i ribolovom i još s mnogo toga. Ipak, vrijeme za te hobbije sam stavio na stranu zbog SUH-a“, istaknuo je Marić.

Postao je članom SUH-a 2017. godine. Time je nastavio svoje, kako priznaje, ne baš bogato sindikalno iskustvo. No, u kratkom vremenu brzo je napredovao i to spletom okolnosti. Od početka je bio likvidator udruge, a kad je bivši predsjednik Josip Sahor preminuo, preuzeo je funkciju zamjenika predsjednika. Kad je i Stjepan Novak napustio predsjedničku funkciju, jedini logičan izbor bio je Marić.

„Predsjedništvo je dalo prijedlog da bih ja bio kompetentna osoba, ako bih se želio prihvatiti tih obveza. Rekao sam

im da nisam spreman. Ali evo, prošlo je tri ili četiri mjeseca, razmišljao sam i vidio da udruga ide u rasulo. Donio sam odluku nakon razgovora sa suprugom da se primim toga, jer to su velike obaveze“, ukratko je Marić opisao svoj streloviti uzlet do predsjedničkog mjesta.

Brojne su aktivnosti koje udruga provodi. Većina ih je već tradicionalna, poput čišćenja i uređenja Kontesinog puta, organiziranja prvosvibanjske dugoselske fešte, proslave Fašnika. No, tu su i nove aktivnosti, poput sudjelovanja na manifestaciji „Stara jela Dugog Sela“ te na projektu Klub 54+ gdje su okupili mnoštvo umjetnika. Vodi se računa i o ljudima u potrebi.

„Ako netko umre od naših članova, ožalošćenju obitelji damo 500 kuna u novcu. Posjećujemo jedanput godišnje naše teško bolesne članove, one koji su u domovima i napušteni i koji su samci. Imamo kontakt s njima i odnesemo im pakete od 100 kuna. Ako nas nazovu, ako traže kakvu pomoć, mi otiđemo do njih i pomognemo im. Uvijek sam obraćao pažnju na starijeg ili nemoćnog čovjeka i priskočio mu i pomogao, bez obzira tko on bio; žut, crven, crn, zelen. Red je pomoći svakom čovjeku“, kaže Marić te dodaje kako je ponosan na svaku aktivnost i svakog uključenog člana.

Iako je velik dio života proveo u inozemstvu, Marić je vrlo brzo po povratku u Hrvatsku osjetio surovu stvarnost hrvatskih umirovljenika. Tako njegov angažman u SUH-u nije bio samo splet okolnosti. Kaže kako mu je žao kada vidi da u maloj zemlji, poput Hrvatske, umirovljenici kopaju po kontejnerima, a da se istovremeno mnogo hrane baca. Tvrdi kako su politički pomaci kratkoročni i stoga ubrzo postaju neučinkoviti, a sve to trpe umirovljenici. Nije mu po volji niti mirovinska reforma, niti način na koji moraju djelovati umirovljeničke udruge.

„Mirovinsku reformu ne mogu prožvakati. Uplaćene mirovine u drugi mirovinski

stup su otišle na burzu. Gdje toga ima? S mirovinama se od početka trguje. Osim toga, ne može čovjek raditi za 5.500 kuna, a da je prijavljen na 2.500. To ja ne mogu razumjeti. Toga nema nigdje u svijetu, jedino kod nas. Neka naprave drugu mirovinsku reformu. Prvi stup, drugi stup - to su izmišljotine, samo da bi mogli provoditi financijske mučke. To su nakupci. Ne mogu ih drugačije protumačiti, nego seljačkim izrazom - nakupci. Mi smo u penziji, mi ne možemo više proizvoditi. S udrugama moramo praviti programe i projekte da bi netko, ako ima sredstava, to mogao dati, da mi možemo onog jadnog penzionera, koji nema nikoga, posjetiti da mu donesemo bočicu soka ili kutiju napolitanki i da popričamo s tim našim supatnikom koji je također pridonio ovoj državi. I on je isto svoj radni vijek odradio ovdje“, ogorčen je Marić.

No, usprkos svojoj ogorčenosti, nepopravljivi je optimist. Razlog za optimizam mu daje i angažman SUH-a oko gorućih umirovljeničkih pitanja, za kojeg kaže da je maksimalan. Ali, možda treba uložiti još malo truda.

„Veliki sam optimist i to me drži. Vjerujem u bolje sutra. Vjerujem da će pojedinci koji su na vlasti morati mijenjati dioptriju, jer mnoge stvari ne vide i stavljaju ih pod tepih. Mi to vidimo. Da ne bi netko sebi protumačio da će to biti za dva sata ili prek-sutra - to je nemoguće i to je neostvarivo! Ali uz zajedničku suradnju okrenutu umirovljenicima, vjerujem da ćemo, ako budemo poduzimali i davali malo više od sebe, moći još nešto ostvariti“, ističe Marić.

Tako najavljuje da će dati svoj potpis za referendum protiv rada do 67. godine, kao što je bio angažiran i na ranijim umirovljeničkim prosvjedima. Vjerujemo kako će na području Dugog Sela biti uspješan u svojem naumu da popravi umirovljeničku sliku, baš kao što je nekoć bio uspješan sportaš.

Milan Dalmacija

„Vjerujem u bolje sutra. Vjerujem da će pojedinci koji su na vlasti morati mijenjati dioptriju, jer mnoge stvari ne vide i stavljaju ih pod tepih. Mi to vidimo“

PRAVO DOBA

Sajam za zrele generacije

16.- 18. 5. 2019.

ULAZ SLOBODAN!

Pokrovitelj: Gradonačelnik
Grada Zagreba

Suorganizatori u stručnom i
popratnom programu:

ZAKLADA
ZAJEDNIČKI
PUT

Organizator:

www.zv.hr

- toplice, lječilišta, medicinske usluge
- domovi za starije osobe
- oprema i pomagala
- dodaci prehrani
- kozmetika
- zapošljavanje umirovljenika
- putovanja

- mali sistematski pregled na štandovima izlagača
- čitaonica s razmjenom knjiga
- kreativne radionice
- modne revije
- pjesma i ples
- stručni skupovi i predavanja

Zagrebački velesajam
Radno vrijeme: 10 – 18 sati

Partneri:

Medijski pokrovitelji:

ISTARSKA
ŽUPANIJA

REGIONE
ISTRIANA

Sretan Uskrs

Dragi umirovljenici,
povodom najvećeg kršćanskog blagdana, u svoje osobno i ime
Istarske županije, od srca Vam želim sretan i blagoslovljen Uskrs.

Neka nas poruke Uskrsa u svakodnevnom životu potaknu na
promicanje univerzalnih vrijednosti poput ljubavi, poštivanja
različitosti i međusobnog uvažavanja.

Župan Istarske županije
VALTER FLEGO

**Dragi umirovljenici,
drage sugrađanke i dragi sugrađani,**

pred nama je Uskrs, najveći kršćanski blagdan,
simbol svjetla i vjere u život koji nam donosi nadu u
novi početak i daje snagu da se hrabro suočavamo s
izazovima svakodnevice.

Neka nam svima Uskrs bude razlogom više da
drugima činimo dobro poštivajući temeljne
kršćanske, moralne i ljudske vrijednosti!

Želim da vašim srcima zavlada duh radosti i
da blagdane provedete u toplini svojih domova,
okruženi prijateljima i obitelji.

Sretan i blagoslovljen Uskrs!

Gradonačelnik Grada Zagreba, Milan Bandić

